

**Gminny Program
Opieki nad Zabytkami
Miasta Konin
na lata 2025 – 2028**

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Uzgodniono ze stanowiska konserwatorskiego
Załącznik do pisma/~~decyzji/~~postanowienia/pozwolenia
z dnia 1.1.04.2025 Nr WWR.5120.802.4.2025

Wielkopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
koncypis
mgr *Patrycja Głuszczyńska*

Opracowanie: Andrzej Łącki
Konin, 2025

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	3
1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	6
2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego	10
2.1. Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004-2020.....	10
2.2. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	11
2.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa.....	12
2.3.1. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2021 - 2024.....	12
2.3.2. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.....	13
2.3.3. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego Wielkopolska 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania – Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego	14
2.3.4. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego	17
3. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta Konina.....	20
3.1. Zarys historii obszaru Miasta.....	20
3.2. Gminna ewidencja zabytków.....	21
3.3. Zabytki nieruchome	22
3.4. Zabytki ruchome	40
3.5. Zabytki archeologiczne.....	43
3.5.1. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków na terenie gminy	43
3.5.2. Stanowiska o własnej formie krajobrazowej.....	43
3.5.3. Opis koncentracji stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótka analizą chronologiczną, uwarunkowania fizjograficzne.....	44
3.5.4. Stan zachowania zabytków archeologicznych oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych.....	49
3.5.5. Uwarunkowania dla zabytków archeologicznych wynikające ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Konina.....	50

3.5.6. Uwarunkowania dla zabytków archeologicznych wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	51
3.5.7. Gminna ewidencja zabytków archeologicznych.....	51
4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu Kulturowego.....	53
4.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego.....	53
4.2. Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	61
4.3. Wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Konina –Starówka	63
4.4. Wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Konina do 2030 r....	67
4.5. Wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta. Plan 2020-2030.....	68
4.6. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej	68
4.7. Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i szczególnych zagrożeń	71
5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami.....	72
6. Priorytety i działania dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami	73
7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.....	83
7.1. Instrumenty prawne	83
7.2. Instrumenty finansowe	83
7.3. Instrumenty społeczne	83
7.4. Koordynacja	83
7.5. Kontrola	84
8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	84
9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	85

1. Wstęp

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Konina na lata 2025-2028 określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego miasta oraz określa kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami. Program sporządzony jest zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.), wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Program sporządzany jest przez Prezydenta Miasta Konina, następnie po uzyskaniu opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostaje przyjęty przez Radę Miasta Konina. Sporządza się go na okres 4 lat, natomiast co 2 lata przedstawiane jest sprawozdanie z wykonania określonych w nim zadań.

1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami wynikają z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.)

Art. 87. ustawy stanowi, że podstawowymi celami programu, o którym mowa, są:

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Program jest kolejnym dokumentem, który uwzględnia znowelizowane akty prawne, kierunki działań oraz ich realizację wynikające z dwóch poprzednich programów opieki nad zabytkami Miasta Konina przyjętych na lata 2010-2013 i 2017-2020.

1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zabytki zostały objęte ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela (art. 5, art. 6 ust. 1 i art. 86 Konstytucji RP)

Ponadto, najważniejszymi aktami prawnymi dotyczącymi opracowania programu, są dwie ustawy:

■ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.) która nakłada na gminę następujące obowiązki i uprawnienia:

- a) prawo utworzenia przez radę gminy (po uprzednim zasięgnięciu opinii konserwatora zabytków) parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (art.16),
- b) obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, planie ogólnym gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 18 i 19),
- c) obowiązek uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 20),
- d) obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4),
- e) przyjmowanie zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem oraz powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 32 ust.1 pkt 3 i ust.2),

- f) przyjmowanie zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 33 ust. 1 i 2),
  - g) sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego gmina posiada tytuł prawny (art. 71 ust. 1 i 2)
  - h) prawo udzielania przez organ stanowiący gminy, na zasadach określonych w podjętych uchwałach, dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków (art. 81),
  - i) obowiązek sporządzenia przez wójta gminy na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ust.1),
  - j) obowiązek sporządzenia i przedstawienia radzie gminy sprawozdania z realizacji programu (art. 87, ust. 5),
  - k) starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie (art. 12),.
  - l) społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków (art. 103).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.). Ustawa przewiduje, że do zakresu działania i zadań gminy należy, zgodnie z Art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują między innymi sprawy kultury, w tym ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.), określa, że przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko należy dokonać analizy i oceny oddziaływania m.in. na obiekty zabytkowe. W przypadku odstąpienia od przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, ustawa nakłada obowiązek sprawdzenia, czy decyzja o odstąpieniu uwzględnia obszary mające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego.

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1134 ze zm.). Zapisy ustawy określają, iż podczas sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego należy uwzględnić obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Ustawa nakłada na samorządy obowiązek zawiadomienia konserwatora zabytków o przystąpieniu do sporządzania studium i planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględnienia wniosków konserwatorskich oraz uzgodnienia dokumentów.
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.). Zgodnie z art. 83 a, ust. 1 ustawy, zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wojewódzki konserwator zabytków.
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.). Ustawa określa (w art. 13), iż pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, stanowiącej własność jednostki samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa (za wyjątkiem nieruchomości będących we władaniu Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa). W myśl art. 29, jeżeli przedmiotem umowy o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste jest nieruchomość wpisana do rejestru zabytków, przy określaniu sposobu korzystania z niej, można nałożyć na nabywcę obowiązek odbudowy lub remontu położonych na niej obiektów zabytkowych. Przy sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, ustaloną cenę obniża się o 50 % (art. 68). Właściwy organ, może za zgodą odpowiednio wojewody, rady lub sejmiku, podwyższyć lub obniżyć tę bonifikatę.
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725 ze zm.), art. 5 ust. 1, pkt 7 oraz ust. 2. Obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska

oraz utrzymywać w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Zgodnie z art. 30 ust. 2. do zgłoszenia robót budowlanych należy dołączyć, w zależności od potrzeb, pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Art. 30 ust. 7. określa, iż właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować m.in. pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków.

Art. 39 ustawy określa, iż:

- prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków,
- pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków,
- w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów nie wpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Ponadto istotnymi z punktu widzenia uregulowań prawnych dla ochrony zabytków na terenie gmin należą inne ustawy, w tym :

- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385.),
- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 576),
- ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393.),
- ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87).

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.).
- ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, tzw. Ustawa Krajobrazowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.).

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa Kulturowego

2.1. Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004-2013 wraz z uzupełnieniem na lata 2004-2020 (przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21.09.2004 r.)

Głównym celem strategicznym jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturowego regionów w Polsce poprzez m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywną ochronę zabytków. Wśród kierunków działań wymieniono kompleksową rewaloryzację obiektów zabytkowych, ich adaptację na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, społeczne, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości, promocję potencjału kulturowego regionów.

Instrumentem realizacji strategii jest Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”. Wśród najważniejszych celów strategicznych państwa z sferze ochrony zabytków powinny więc dziś znaleźć się w pierwszej kolejności:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno-finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami;
- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa;
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej;
- ograniczenia uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za niezgodne z prawem postępowanie.

2.2. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

„Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026”, przyjęty uchwałą Nr 242 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r., ma na celu realizację przepisu art. 84 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Jest głównym dokumentem strategicznym niezbędnym do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, zainicjowanym i opracowanym przez ministra do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określającym cele administracji rządowej oraz podległych jej służb i instytucji w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także środki służące do realizacji wyznaczonych celów. Celem programu jest zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami poprzez m.in. ochronę i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości, podnoszenie wiedzy o zasobach zabytkowych kraju, cyfryzację i podniesienie jakości prowadzonych postępowań administracyjnych czy zwiększenie zastosowania nowych technologii.

Najważniejsze cele programu:

Ochrona i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości poprzez m.in.:

- model i system wartościowania zabytków;
- plany zarządzania dla pomników historii;
- wsparcie procesu tworzenia planów ochrony parków kulturowych;
- system bezpieczeństwa zabytków;
- projektowanie konserwatorskie.

Cyfryzacja i podniesienie jakości prowadzenia postępowań administracyjnych poprzez m.in.:

- cyfryzację procesu inwestycyjno-budowlanego w zakresie ochrony zabytków;
- opracowanie i realizację programu szkoleń specjalistycznych dla pracowników wojewódzkich urzędów ochrony zabytków.

Zwiększenie zastosowania nowych technologii w ochronie zabytków poprzez m.in.:

- wdrożenie i rozwój programu wsparcia zarządzania dziedzictwem archeologicznym (AZP+);
- digitalizację i udostępnianie zasobu archiwalnego;

- rozwój portalu zabytek.pl.

Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego poprzez m.in.:

- włączenie edukacji ochrony zabytków do programów nauczania w szkołach;
- kampanie społeczno-edukacyjne dotyczące zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego;
- wsparcie merytoryczne służb mundurowych oraz organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących przestępczości przeciwko zabytkom.

Wzmacnianie narzędzi ochrony zabytków wobec zmian klimatycznych poprzez m.in.:

- wsparcie procesu tworzenia gminnych programów opieki nad zabytkami;
- warsztaty konserwatorskie – praktyka prac konserwatorskich;
- wzmacnianie kompetencji zawodów rzemieślniczych;
- inwestycje w obiektach zabytkowych – szkolenia dla samorządów.

2.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa.

Program opieki nad zabytkami miasta Konina zgodny jest z założeniami zawartymi w dokumentach o charakterze strategicznym, sporządzonych na poziomie samorządu województwa wielkopolskiego:

2.3.1. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2021 - 2024

■ Uchwała nr XXXVII/714/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 20 grudnia 2021 r.,

Zadaniem podstawowym Samorządu Województwa Wielkopolskiego jest zapewnienie prawidłowego stanu zachowania obiektom zabytkowym: nieruchomym, ruchomym i archeologicznym, znajdującym się w jego władaniu. Zrealizowanie podstawowych celów Wielkopolskiego Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami wymaga podjęcia określonych działań:

- działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków,
- ochrona zabytków z uwzględnieniem krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego,

- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków,
- promocja dziedzictwa kulturowego województwa wielkopolskiego,
- upowszechnianie wiedzy o regionie.

2.3.2. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

- Uchwała nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 27 stycznia 2020 r.

W Strategii wskazuje się na nowy model rozwoju regionalnego, zwany modelem funkcjonalnym. Ma on przyczynić się do zrównoważonego rozwoju naszego województwa i opowiadać na zidentyfikowane wyzwania, które stoją przed Wielkopolską w najbliższym czasie. Został on tak zaprojektowany, aby zapewnić rozwój naszego województwa jako społecznie, gospodarczo i terytorialnie zrównoważony oraz, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich obszarów województwa. Zgodnie z zamysłem wskazuje się na kluczowe działania prorozwojowe istotne dla poprawy jakości życia Wielkopolan. W Strategii mocno akcentuje się aspekt współpracy.

Samorząd Województwa przyjął następującą wizję rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Misja określona została następująco: Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

W ramach celu operacyjnego „Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu określono, że Wielkopolskę wyróżnia bogactwo dziedzictwa kulturowego. Dla zachowania tradycji i tożsamości kulturowej mieszkańców, odbudowy i utrzymania materialnego dorobku kultury i dziedzictwa regionu, ale także dla zwiększenia udziału mieszkańców w kulturze, wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej województwa niezbędne jest wsparcie inwestycji

w obszarze kultury. Spośród identyfikowanych w tym zakresie potrzeb wymieniono: Rozwój i promocję produktów turystyki kulturowej w Wielkopolsce ze szczególnym uwzględnieniem Szlaku Piastowskiego. Celem projektu jest zachowanie, ochrona, promowanie i dalszy rozwój znaczącego potencjału turystyki kulturowej Wielkopolski, opartej głównie na szczególnej roli regionu w historii Polski, w tym szlaków turystyki kulturowej, zwłaszcza Szlaku Piastowskiego ze względu na jego rangę i znaczenie historyczne.

2.3.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego Wielkopolska 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania - Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego

- Uchwała nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

W Celach polityki przestrzennej określona została Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji. Potencjał kulturowy i charakterystyczny krajobraz regionu stanowią istotne elementy rozwoju i wzrostu identyfikacji Wielkopolski w skali kraju i Europy. Są one także ważnym czynnikiem kształtowania poczucia tożsamości narodowej i regionalnej mieszkańców. Działania w tym zakresie wpływać będą na podniesienie jakości przestrzeni, a tym samym na poprawę warunków życia mieszkańców i wymierne korzyści społeczno-gospodarcze.

Priorytetem polityki przestrzennej w zakresie środowiska kulturowego będzie kształtowanie głównego obszaru kulturotwórczego w oparciu o strategiczne pasmo kulturowe Wielkopolski – Szlak Piastowski wraz z głównymi punktami węzłowymi w Poznaniu, Gnieźnie i Kaliszu, ze szczególnym podkreśleniem roli miejscowości, które uznaje się za pierwsze stolice wczesnopiastowskiej Polski w Poznaniu, Gnieźnie, na Ostrowie Lednickim oraz w Gieczu i Grzybowie.

Niemniej istotnym aspektem działań będzie zachowanie innych obiektów i obszarów cennych kulturowo oraz wzmacnianie działań ochronnych w ich obrębie. Dotyczyć one będą zarówno ochrony pojedynczych obiektów, jak i całych układów przestrzennych miast i wsi oraz innych obszarów cennych kulturowo, a także poprawy jakości całej przestrzeni kulturowej regionu.

Dla realizacji celu polityki przestrzennej określone zostały następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa:

1. Wzmacnianie tożsamości narodowej i regionalnej

Podstawą budowania tożsamości narodowej i regionalnej będą działania ukierunkowane na osiągnięcie optymalnego stanu dziedzictwa kulturowego i krajobrazu. Polegać one będą na ochronie istniejących zasobów materialnych i duchowych oraz kreowaniu nowych jakości w obrębie poszczególnych dziedzin kulturowych, a zwłaszcza tworzeniu nowej jakości przestrzeni.

Na obszarze województwa wielkopolskiego wskazane zostały obiekty zabytkowe oraz obszary o najwyższych walorach środowiska kulturowego i przyrodniczego, wymagające zachowania i wzmocnienia działań ochronnych:

- 1) Obiekty lub zespoły obiektów wraz z ich historycznym otoczeniem.
- 2) Historyczne układy przestrzenne miast i wsi oraz inne założenia kompozycyjne wraz z nawarstwieniami kulturowymi.
- 3) Obszary o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych.
- 4) Obszary o zachowanych wartościach kultury ludowej grup regionalnych.
- 5) Zjawiska niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

2. Rozwój zróżnicowanych form turystyki i rekreacji

Na obszarze województwa wielkopolskiego wskazane zostały następujące obszary wizerunkowe dla rozwoju zróżnicowanych form turystyki o znaczeniu ponadregionalnym:

- 1) Szlak Piastowski, Miasto Poznań, Wielka Pętla Wielkopolska, Wielkopolski System Szlaków Rowerowych.
- 2) Obszar rozwoju turystyki kulturowej.

Dla realizacji powyższych kierunków zagospodarowania przestrzennego określone zostały następujące działania:

W zakresie wzmacniania tożsamości narodowej i regionalnej poprzez:

1. Kształtowanie głównego obszaru kulturotwórczego:

- a) wzmacnianie i wdrażanie działań ochronnych dla obiektów związanych ze Szlakiem Piastowskim, ukierunkowanych na zachowanie ich historycznych wartości i krajobrazu w ich otoczeniu,
- b) realizację jednolitego oznakowania Szlaku Piastowskiego,
- c) urządzenie parkingów, miejsc noclegowych i gastronomicznych z adaptacją obiektów zabytkowych dla tych funkcji,
- d) wyznaczanie lokalnych tematycznych tras turystycznych promujących dziedzictwo kulturowe Szlaku Piastowskiego.

2. Zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego poprzez:

- a) ochronę obiektów cennych kulturowo,
- b) ochronę przestrzeni miast i wsi,
- c) ochronę obszarów cennych kulturowo,
- d) rozwój działalności kulturalnej, promującej tradycje, obrzędy, rzemiosło, stroje, muzykę czy tradycyjną kuchnię grup regionalnych.

3. Poprawa jakości przestrzeni kulturowej i krajobrazu w obrębach obszarów:

- a) zachowania tożsamości miejsca lokalizacji obiektów cennych kulturowo,
- b) ochrony i zachowania historycznej specyfiki przestrzeni miast i wsi,
- c) ochrony i zachowania specyfiki krajobrazu obszarów cennych kulturowo, w tym krajobrazu wiejskiego,
- d) krajobrazu leśnego,
- e) krajobrazu łąkowego,
- f) krajobrazu przekształconego.

4. Rozwój instytucjonalnej działalności kulturalnej poprzez:

- a) rozwój działalności kulturalnej w miejscowościach o wysokich wartościach dziedzictwa kulturowego i wysokim znaczeniu instytucji kultury, spełniających funkcję kulturalnych centrów Wielkopolski,
- b) poprawę dostępności do usług kultury,
- c) podnoszenie jakości usług kulturalnych w istniejących instytucjach kultury, w tym rozwijanie współpracy międzynarodowej, krajowej i regionalnej, wspieranie nowych inicjatyw promujących dziedzictwo kultury materialnej i niematerialnej Wielkopolski i Polski,
- d) wspieranie lokalnej działalności kulturalnej tworzonej w oparciu o specyficzne, lokalne zasoby dziedzictwa kulturowego, w tym niematerialnego.

W zakresie rozwoju zróżnicowanych form turystyki i rekreacji:

- 1) Zwiększenie atrakcyjności obszarów wizerunkowych dla rozwoju zróżnicowanych form turystyki.
- 2) Rozwój turystyki kulturowej o znaczeniu międzynarodowym i krajowym.
- 3) Rozwój turystyki kwalifikowanej: rowerowej, konnej, kajakowej, pieszej i aeroturystyki o znaczeniu krajowym i regionalnym.
- 4) Rozwój turystyki wypoczynkowej o znaczeniu krajowym i regionalnym.
- 5) Rozwój turystyki biznesowej o znaczeniu krajowym i regionalnym.
- 6) Poprawa obsługi ruchu turystycznego.

2.3.4. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego.

- Uchwała nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r.

Audyt krajobrazowy jako dokument uchwalany przez sejmik województwa stanowi podstawę do podejmowania działań w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, poprzez uwzględnienie wniosków i rekomendacji w dokumentach planistycznych szczebla regionalnego i lokalnego. Ustalenia audytu krajobrazowego wzmocnią także ochronę krajobrazu na obszarach objętych ochroną prawną w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu oraz będą stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie.

Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego obejmuje obszar województwa w jego obecnych granicach administracyjnych.

Cała dokumentacja audytu krajobrazowego została skatalogowana w 7 folderach:

1. Tekst wprowadzający. Tekst ten jest wprowadzeniem do Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego, w którym przedstawiono m.in. etapy sporządzania audytu i jego znaczenie w planowaniu przestrzennym oraz opisano przyjęte metodyki i zastosowane dane.
2. Krajobrazy Wlkp. Folder zawiera wykaz wszystkich krajobrazów w województwie, w tym zestawienie krajobrazów w poszczególnych gminach oraz granice krajobrazów.
3. Charakterystyka krajobrazów. W folderze znajdują się zestawienia cech analitycznych (przyrodniczych, kulturowych i syntetycznych) dla każdego krajobrazu oraz charakterystyka poszczególnych krajobrazów w formie modułów.
4. Ocena krajobrazów. W folderze zawarto karty oceny wszystkich krajobrazów, w podziale na krajobrazy priorytetowe i pozostałe (niemające statusu krajobrazu priorytetowego).
5. Priorytety. W folderze znajdują się dane dotyczące krajobrazów priorytetowych:
  - zestawienie krajobrazów priorytetowych,
  - granice krajobrazów priorytetowych,
  - wykaz krajobrazów w poszczególnych gminach,
  - analiza krajobrazów priorytetowych,
  - lokalne formy architektoniczne.

6. Krajobrazy, formy ochrony. Folder zawiera dane dotyczące krajobrazów w granicach obszarów prawnie chronionych:

- zestawienie form ochrony,
- granice form ochrony,
- analiza krajobrazów w obszarach chronionych,
- szybki dostęp do krajobrazów w formach ochrony prawnej.

7. Propozycje form ochrony. Folder zawiera propozycje (rekomendacje) obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody lub zabytków oraz propozycje zmian granic istniejących form ochrony:

- proponowane formy ochrony przyrody lub zmiany granic istniejących form ochrony przyrody,
- proponowane formy ochrony zabytków,
- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie nowych form ochrony.

Skutki prawne audytu krajobrazowego.

Audyt krajobrazowy nie jest aktem prawa miejscowego, zatem nie zawiera norm powszechnie obowiązujących, które mogłyby stanowić podstawę decyzji administracyjnych. Jest tzw. aktem kierownictwa wewnętrznego, zatem jego ustalenia mają wpływ na inne akty i działania podejmowane przez podmioty w ramach systemu administracji publicznej.

Audyt ma charakter:

- opisowy i waloryzacyjny – poprzez identyfikację krajobrazów, określenie typologii oraz ich wagi,
- ochronny – poprzez ustalenie zagrożeń dla krajobrazów priorytetowych i narzędzi ich ochrony,
- kształtujący – poprzez wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej za pośrednictwem innych aktów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Audyt krajobrazowy jest przedmiotem regulacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i bezpośrednio wpływa na akty dotyczące planowania przestrzennego, jakimi są: plan zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

- W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym – art. 39 ust. 3 ustawy (u.p.z.p.).

– W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych – art. 10 ust. 1 pkt 4a ustawy (u.p.z.p.) oraz kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wynikających z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę – art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy (u.p.z.p.).

– W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego określa się obowiązkowo granice i sposoby zagospodarowania krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym – art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy (u.p.z.p.).

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z zarządem województwa w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego – art. 17 pkt 6 lit. b ustawy (u.p.z.p.), w szczególności granic krajobrazów priorytetowych oraz zasad zagospodarowania, uwzględniających wnioski i rekomendacje dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych. W przypadku zmiany obowiązujących aktów planistycznych dla obszarów położonych w granicach krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów prawnie chronionych, możliwe jest kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem dotychczasowego przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania i zabudowy ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przed dniem wejścia w życie audytu krajobrazowego.

Audyt krajobrazowy wpływa również na dokumenty realizowane dla obszarów chronionych, sposób uwzględnienia zapisów audytu został uregulowany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dalej (u.o.p.).

Audyt krajobrazowy wpływa również na zapisy uchwały reklamowej określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń poprzez regulacje zawarte w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W art. 19 ust 1b pkt 3 tej ustawy wskazuje się, że w uchwale reklamowej uwzględnia się w szczególności wnioski i rekomendacje audytów krajobrazowych oraz zasięga się opinii marszałka województwa o projekcie uchwały.

W audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego wskazano 120 krajobrazów priorytetowych (73 spośród nich leży w obrębie obszarów prawnie chronionych) oraz 1191 krajobrazów w obrębie obszarów prawnie chronionych (parki kulturowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu). Dla tych krajobrazów (łącznie jest to 1238

krajobrazów) opracowano rekomendacje i wnioski, które dalej powinny zostać uwzględnione w innych dokumentach. Dla pozostałych krajobrazów (w liczbie 1248), które nie są wskazane jako krajobrazy priorytetowe, a także nie leżą w obrębie form ochrony prawnej, zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu, nie sporządza się rekomendacji i wniosków w zakresie ich ochrony i kształtowania.

3. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta Konina

3.1. Zarys historii obszaru Miasta.

Miasto Konin, położone nad Wartą na skrzyżowaniu szlaków drogowych i wodnych, prawa miejskie uzyskało w 1283 r. Od XIV stulecia było stolicą powiatu i dekanatu w archidiakonacie i archidiecezji gnieźnieńskiej, także ważnym ośrodkiem rzemiosła i handlu oraz centrum rozległego klucza dóbr królewskich. Jako siedziba starosty niegrodowego jego gospodarcza przeszłość łączy się z dziejami wielu miast i wsi na terenie historycznej Wielkopolski.

Bogate dzieje spajające Konin z losami Wielkopolski, państwa polskiego, Europy, znajduje odzwierciedlenie w zachowanym dziedzictwie kulturowym, w nielicznych zabytkach, do których zaliczamy słup drogowy z inskrypcją z 1151 r., kościół parafialny św. Bartłomieja z XIV – przebudowywany w następnych stuleciach, wraz z mansjonarską kaplicą św. Jana Chrzciciela z początku XVII w., kamienicę Zemełki z przełomu XVI/XVII w. oraz zespół zabudowań klasztornych reformatów z XVIII w. Dziewiętnastowieczną architekturę reprezentują: ratusz z przyległymi jatkami miejskimi, siedziba starostwa, synagoga z ogrodzeniem, kościół ewangelicki i kilka kamienic.

Rozwój przestrzenny miasta w XX w., związany z funkcjonowaniem odkrywek węgla brunatnego i zakładami produkcji paliwowo-energetycznej oraz Huty Aluminium Konin, spowodował włączenie w jego granice administracyjne kilku wsi, w tym Czarkowa z osadą Glinka, Chorznia, Gosławic, Łężyna, Malińca, Marantowa, Morzysławia, Niesłusza, Pątnowa, Sulanki, Wilkowa, Zalesie i innych. Przeszłość osad wiejskich włączonych w granice administracyjne miasta jest również interesująca. Zainteresowanie budzi gotycki kościół św. Andrzeja Apostoła w Gosławicach, będący szczególnym przykładem architektury semantycznej z początków XV w. oraz zrekonstruowana w znacznym stopniu

bryła zamku – rezydencji rodowej Godziembów, wzniesionej przez Andrzeja Łaskarzyca z Gosławic, biskupa poznańskiego (zm. 1426).

Królewska wieś Morzysław od średniowiecza była siedzibą parafii dla wsi położonych na prawym brzegu Warty. Tutejsza świątynia wzniesiona na przełomie XIX/XX również jest świadectwem obecności tej miejscowości w naszej narodowej historii od czasów średniowiecza aż po współczesność.

Zachowane zabytki sztuki tylko w niewielkim stopniu odzwierciedlają te europejskie powiązania miasta. Konieczne zatem staje się zachowanie pozostałych obiektów w takim stanie, aby stanowiły świadectwo dziejów miasta. Pod względem powierzchni jest to jedno z największych miast Wielkopolski.

3.2.Gminna ewidencja zabytków.

Gminna ewidencja zabytków – ewidencja, której prowadzenie jest przewidziane przez Ustawę z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.). Gminna ewidencja zabytków prowadzona jest przez Prezydenta Miasta Konina w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu miasta. W gminnej ewidencji zabytków są ujęte: zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków są uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2023 r.(sygn. akt P 12/18) Art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1291 ze zm.) w zakresie, w jakim ogranicza prawo własności nieruchomości przez dopuszczenie ujęcia nieruchomości jako zabytku nieruchomego w gminnej ewidencji zabytków, bez zapewnienia właścicielowi gwarancji ochrony prawnej przed dokonaniem takiego ograniczenia, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Gminna ewidencja zabytków dla miasta Konina została opracowana w 2008 r. W roku 2014 dokonano aktualizacji ewidencji. Wykonano karty adresowe obiektów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków,

krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych i wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Gminna ewidencja zabytków umieszczona jest na tronie internetowej Miasta Konina:

https://www.konin.pl/files/dokumenty_na_strone_2022/2022.12.14%20KONIN%20GEZ%202018%20aktualizacja.pdf oraz zawarta w Programie Ochrony Zabytków miasta Konina.

Gminna ewidencja zabytków Miasta Konina jest aktualizowana na bieżąco w porozumieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu.

3.3. Zabytki nieruchome

HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY, 2 poł. XIII – XIX

Rej. Zab.:A-56/558 z dn. 7 kwietnia 1956r.

STREFA „B” OCHRONY KONSERWATORSKIEJ HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ, 2. poł. XIII w.–1. poł. XX w.

STREFA „E 1” OCHRONY KONSERWATORSKIEJ HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ, pocz. XIX w.–1. poł. XX w.

STREFA „E 2” OCHRONY KONSERWATORSKIEJ HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ, XIX w.–1. poł. XX w.

STREFA „E 3” OCHRONY KONSERWATORSKIEJ HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ, XIX w.–1. poł. XX w.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. BARTŁOMIEJA, ul. Kościelna 1:

- a. kościół, mur., 2 poł. XIV, XV, rozbud. 1607, restaur. 1866-1872, 1900-1910 polichromia E. Niewiadomskiego 1904-1910,

Rej. Zab.: 997/Wlkp/A z dn. 1 lutego 1965r.

- b. dzwonnica, mur., 1873,
- c. cmentarz przykościelny, XIV/XV w.
- d. ogrodzenie cmentarza przykościelnego od strony domu parafialnego k. XIX w.
- e. plebania, mur., 1911,

f. dom parafialny, ul. Kościelna nr 2, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-130/718 z dn. 11 września 1969r.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ANDRZEJA APOSTOŁA, ul. Gośławicka 38:

a. kościół, mur., pocz. XV, zniszczony k. XVII, odbud. 1755-1775, restaur. 1801-1819, wieżyczka na sygnaturkę i szczyt kaplic 1898-1900, odbud. sygnaturki i remont dachu 1997,

Rej. Zab.: 33/388/A z dn. 2 września 1953r.

b. brama-dzwonnica, mur., 1899-1900,

c. plebania, ul. Gośławicka nr 38, mur., 1 poł. XIX,

d. dom parafialny, mur., 30 lata XX w., ul. Gośławicka 5

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. WOJCIECHA, ul. Portowa 2:

a. kościół, mur., 1905-1914,

Rej. Zab.: 741/Wlkp/A z dn. 31 marca 2009 r.

b. dzwonnica, mur., 1902

Rej. Zab.: 741/Wlkp/A z dn. 31 marca 2009 r.

c. brama główna, mur., pocz. XIX/XX w.

Rej. Zab.: 741/Wlkp/A z dn. 31 marca 2009 r.

d. ogrodzenie z dwoma furtami, mur., XIX/XX w.,

Rej. Zab.: 741/Wlkp/A z dn. 31 marca 2009 r.

e. cmentarz przykościelny, XIV/XV w.

Rej. Zab.: 741/Wlkp/A z dn. 31 marca 2009 r.

ZESPÓŁ KLASZTORNY FRANCISZKANÓW REFORMATÓW, ul. Reformacka 2:

a. kościół p.w. św. Magdaleny, mur., 1727, remont. 1993,

Rej. Zab.: A-71/54 z dn. 5 lutego 1965r.

b. klasztor, mur., 1727-1733, remont. 1956, 1993,

Rej. Zab.: A-71/54 z dn. 5 lutego 1965r.

c. brama, mur., 2 poł. XVIII,

Rej. Zab.: A-71/54 z dn. 5 lutego 1965r.

d. budynek gospodarczy, ob. dom nr 8, 2 poł. XVIII, remont. XIX, przebud. XX,

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ul. Dąbrowskiego 1:

- a. kościół, mur., 1852-1854, przebud. 1900-1915, remont, 1928-1929, 1947-1953,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 10 sierpnia 1984r.

- b. cmentarz przykościelny z ogrodzeniem od strony wschodniej i północnej, ok.poł. XIX w.,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 10 sierpnia 1984r.

- c. ogród przy pastorówce z ogrodzeniem od strony północnej, ok. poł. XIX w.,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 10 sierpnia 1984r.

- d. ogrodzenie od strony wschodniej i północnej, mur.-żel., ok. poł. XIX,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 10 sierpnia 1984r.

- e. pastorówka, mur., 1840, rozbud. 1920, remont. 1981-1985

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 10 września 1969r.

- f. ogrodzenie przy pastorówce od strony północnej, mur., ok. 1840,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 10 sierpnia 1984r.

ZESPÓŁ SYNAGOGI, ul. Mickiewicza 2:

- a. synagoga, ob. nie użytkowana, mur., 1832, rozbud. 1883, remont. 1983-1988,

Rej. Zab.: A-96/246 z dn. 17 września 1968r.

- b. brama i ogrodzenie, murowano - stalowe, 1 poł. XIX, 1883, przebud. 1966,

KAPLICZKA, ul. Brzozowa 19, mur., ok. 1900, odbud. 1946.

KAPLICZKA, ul. Grójecka/Strażacka 16, mur. ok. 1920, odbud. 1949, odnaw.

KAPLICZKA, ul. Jana Pawła II 21, mur., 1947.

KAPLICZKA, ul. Kleczewska 55, mur., 1945.

KAPLICZKA, ul. Kolska 86, mur., k. XIX, zniszcz. 1941, odbud. 1946.

KAPLICZKA, ul. Laskowiecka/Jana Pawła II, mur. k. XIX, odnaw.

KAPLICZKA, ul. Leśna/Okólna, mur., 1 ćw. XX, zniszczona 1940, odbud. 1948.

KAPLICZKA, ul. Poznańska 120, mur., ok. 1926, odbud. 1946.

KAPLICZKA, ul. Skrótowna, mur., k. XIX.

KAPLICZKA, ul. Zagórska 1, mur., ok. 1935.

CMENTARZ RZYM.-KAT., ul. Główna, poł. XIX, czynny.

Rej. Zab.: A-489/230 z dn. 16 listopada 1993r. (1 kwatera)

ZESPÓŁ CMENTARZA RZYM.-KAT., ul. Kolska:

- a. cmentarz, 1 poł. XIX, czynny,
- b. ogrodzenie z bramą, mur., 1824.

ZESPÓŁ CMENTARZA RZYM.-KAT., ul. Staromorzysławska:

- a. cmentarz, 1 poł. XIX, czynny,
- Rej. Zab.: A-495/236 z dn. 21 lutego 1994r.***

- b. ogrodzenie z bramą, mur.-stalowe, pocz. XX.

Rej. Zab.: A-495/236 z dn. 21 lutego 1994r.

CMENTARZ RZYM.-KAT., ul. Ślesieńska, 1957 r.

ZESPÓŁ CMENTARZA EWANG.-AUGSBURSKIEGO, ul. Kolska:

- a. cmentarz, 1846, czynny,
- Rej. Zab.: A-476/217 z dn. 20 lipca 1992r.***
- b. ogrodzenie z bramą, mur.-stalowe, 1850.
- Rej. Zab.: A-476/217 z dn. 20 lipca 1992r.***

CMENTARZ ŻYDOWSKI, ul. Nadrzeczna, 1847, nieczynny.

CMENTARZ WOJENNY, ul Szpitalna, 1914, nieczynny.

Rej. Zab.: A-28/Wlkp/A z dn. 5 maja 2000r.

ZAMEK, ob. Muzeum Okręgowe, ul. Muzealna nr 6, mur., 2 poł. XV, rozbud. poł. XIX, zrujnowany poł. XX, odbud. 1975-1986.

Rej. Zab.: 1049/Wlkp/A z dn. 11 listopada 1953r.

- a. teren założenia zamkowego,
- Rej. Zab.: 1049/Wlkp/A z dn. 11 kwietnia 2018r.***

POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU KOSZAR 5 KARGOPOLSKIEGO PUŁKU b

DRAGONÓW, ul. Kaliska:

- a. budynek sztabowy, ob. dom mieszkalny nr 19, mur., ok. 1920,
- b. ujeżdżalnia, ob. Siedziba Fundacji Mielnica, ul. Zagórska 3a, mur., pocz. XX,

RATUSZ, ul. Wiosny Ludów 6, mur., pocz. XIX, remont 1985-1990.

Rej. Zab.: A-34/392 z dn. 2 września 1953r.

STAROSTWO POWIATOWE, ob. Budynek Urzędu miejskiego, pl. Wolności 1, mur.,
poł. XIX, remont. 1994-1996.

Rej. Zab.: A-120/707 z dn. 5 sierpnia 1969r.

SZPITAL ŚW. DUCHA, ob. Zespół Szkół Hutniczych, ul. Kolska nr 2, mur., ok. 1825,
rozbud. k. XIX.

SZKOŁA POWSZECHNA, ob. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Zofii Urbanowskiej,
ul. Kolska 2, mur., 1929, rozbud. 1948.

ZESPÓŁ SZKOŁY POWSZECHNEJ, ul. Poznańska nr 118:

- a. szkoła powszechna, ob. dom, mur. ok. 1905, remont. l. 80. XX.
- b. budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.

SZKOŁA, ul. Staffa 5, mur., pocz. XX, przebud.

SZKOŁA POWSZECHNA, ob. Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Wodna nr 1,
mur., 1930.

GIMNAZJUM, ob. I Liceum ogólnokształcące, ul. Mickiewicza nr 14, mur., ok. 1938.

KINOTEATR „POLONIA”, ul. Zofii Urbanowskiej 6, mur., 20-30 lata XX w., ob.
budynek nieużytkowany

REMIZA STRAŻACKA, ob. OSP ul. Muzealna 4, mur., 1924.

KASA POWIATOWA, ob. siedziba TUW Pośrednictwa Ubezpieczeniowego,
ul. Zofii Urbanowskiej nr 8, mur., 2 poł. XIX.

SŁUP DROGOWY, ul. Kościelna 2, kamienny, 1151.

Rej. Zab.: 996/Wlkp/A z dn. 2 września 1953r.

ROGATKA, ob. restauracja „Rogatka”, ul. Wojska Polskiego 2, mur. k. XIX w.

ROGATKA, ob. budynek usługowy, ul 3 Maja, drew.-mur., 1 poł XIX.

ZAJAZD „POD JELENIEM”, ob. dom, ul. 3 Maja nr 82, mur., 1830.

Rej. Zab.: A-79/71 z dn. 23 lutego 1965r.

ZAJAZD, ob. budynek Urzędu Miejskiego, pl. Wolności nr 4, mur., 1840,

Rej. Zab.: A-77/68 z dn. 20 lutego 1965r.

KARCZMA, ob. dom, ul. Poznańska nr 73, mur., k. XIX w.

BUDYNEK USŁUGOWY, ul. Mickiewicza 4, mur. XX w.

JATKI MIEJSKIE, ob. budynek Urzędu Miejskiego, ul. Wiosny Ludów 6, mur., 1830, remont. 2000-2001.

DOM POWIATOWEGO ZARZĄDU ZWIĄZKU STRZELECKIEGO, ob. Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego, ul. 3 Maja nr 50, mur., ok. 1936, rozbud. I. 80. XX w.

CECH RZEMIOSŁ RÓŻNYCH, ul. 3 Maja nr 48, mur., I. 30. XX.

PARK MIEJSKI im. CHOPINA, ul. Kościuszki, ok. 1832.

PARK DWORSKI, ul. Skrótowna (Laskówiec), 2 poł. XIX w..

Rej. Zab.: A143/Wlkp/A z dn. 19 sierpnia 2003r.

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, ul. Przemysłowa (Maliniec):

a. zespół dworski, k. XIX, XX:

- dwór, mur., 2 poł. XIX w.

Rej. Zab.: A-362/104 z dn. 10 sierpnia 1984r.

- park dworski, 2 poł. XIX dwór, mur., 2 poł. XIX w.,

Rej. Zab.: A-362/104 z dn. 10 sierpnia 1984r.

- b. zespół folwarczny, ul. Przemysłowa, 1 ćw. XIX, 2 poł. XIX,
- spichlerz

Rej. Zab.: 1143/Wlkp/A z dn. 30 czerwca 2022r.

- kuźnia - stelmacharnia

Rej. Zab.: 1143/Wlkp/A z dn. 30 czerwca 2022r.

- teren podwórza folwarcznego z drogą dojazdową (ul. Gospodarcza)

Rej. Zab.: 1143/Wlkp/A z dn. 30 czerwca 2022r.

- c. dom służby dworskiej, ob. budynek ANR, ul. Gospodarcza 1, mur.,
pocz. XX w.,
d. dom stróża, ob. dom i biuro, ul. Gospodarcza 5, mur., XIX/XX w.,
e. wozownia, ob. garaże, ul. Gospodarcza 5, mur., pocz. XX w., przebud.,
f. garaż, ob. biuro ANR, ul. Gospodarcza 1, mur., pocz. XX w., remont.,
g. elektrownia, ob. nie użytkowany, ul. Gospodarcza 2, mur. pocz. XX w.,
h. stodoła, ob. nieużytkowany, ul. Gospodarcza 7, mur., pocz. XX w.,
i. brama, ul. Gospodarcza 7, mur., k. XIX w.,
j. ogrodzenie, ul. Gospodarcza 7, mur., 2 poł. XIX w.,
k. czworak, ob. dom, ul. Maliniecka nr 5, mur., 1880,
l. czworak, ob. dom, ul. Maliniecka nr 7, mur., ok. 1880,
m. ośmiorak, ob. dom, ul. Przemysłowa nr 132, mur., XIX/XX,
n. ośmiorak, ob. dom, ul. Przemysłowa nr 136, mur., XIX/XX,
o. ośmiorak, ob. dom, ul. Przemysłowa nr 138, XIX/XX.

ZESPÓŁ DWORSKO – FOLWARCZNY W GOSŁAWICACH.:

- a. spichlerz, ob. Muzeum Okręgowe, mur., 1838,

Rej. Zab.: 1049/Wlkp/A z dn. 5 marca 1970r.

- b. gorzelnia, mur., 1 poł. XIX w.

Rej. Zab.: 1049/Wlkp/A z dn. 18 stycznia 1988r.

- c. czworak, ul. Muzealna 1, mur., 3. ćw. XIX w.,

DWOREK Z. URBANOWSKIEJ, ob. USC, ul. Obrońców Westerplatte nr 2, mur.,
XVIII/XIX, remont. 1994.

Rej. Zab.: A-134/722 z dn. 11 września 1969r.

STAJNIA DWORSKA, ob. dom, ul. Ślesińska 40, mur., k. XIX w.

BUDYNEK NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO W KONINIE, ob. Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Urbanowskiej, ul. Dworcowa 13, mur. 1968r., rozbud. 1978r.

Rej. Zab.: 1191/Wlkp/A z 28 czerwca 2024 r.

u l. B e r n a r d y n k a

DOM NR 17, mur., 1925.

DOM NR 18, glin., XIX/XX.

DOM NR 20, glin., 1924.

ZESPÓŁ DOMU NR 28:

a. dom, mur., 1931,

b. stodoła, mur. 30.lata XX w.

u l. B y d g o s k a

WILLA NR 7, OB. SIEDZIBA Provident Polska S.A., mur., lata 20-30. XX w.

u l. D ą b r o w s k i e g o

DOM NR 2, ob. budynek handlowy, mur., ok. poł. XIX,

DOM NR 8, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., lata 20-30 XX w..

DOM NR 9, mur., k. XIX w..

DOM NR 12, mur., k. XIX w.

DOM NR 13, mur., 1929.

DOM NR 16, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 17, mur., 1 ćw. XX w.

DOM NR 18, szach., 1 poł. XIX w.

DOM NR 20, mur., 1912.

DOM NR 35, mur., ok. 1920.

u l. G w o ź d z i a r s k a

DOM NR 1, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1930.

u l. K s. J ę d r z e j e w s k i e g o

ZESPÓŁ DOMU NR 29/31:

a. dom, mur., XIX/XX w.,

b. budynek gospodarczy, mur. XIX/XX w.

DOM NR 35, mur., pocz. XX w.

DOM NR 37, mur., ok. 1925.

DOM NR 38, mur., 1 ćw. XX w..

DOM NR 42, mur., pocz. XX w.
DOM NR 53, mur., XIX/XX w.
DOM NR 54, mur., pocz. XX w.
DOM NR 55, mur., pocz. XX w.
DOM NR 57, mur., XIX/XX w.
DOM NR 58, mur., XIX/ XX w.
DOM NR 59, mur., XIX/ XX w.
DOM NR 61, mur., XIX/ XX w.
DOM NR 65, mur., XIX/ XX w.

u l . K a l i s k a

DOM NR 1, mur., ok. poł. XIX w.
DOM NR 4, mur., pocz. XX w.
DOM NR 5, mur., 1 ćw. XX w.
DOM NR 6, ob. nieużytkowany, mur. XIX/XX w.
DOM NR 7, mur., 1 ćw. XX w.
DOM NR 9, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 22, mur., XIX/XX w.

u l . K i l i Ń s k i e g o

DOM NR 2, mur., k. XIX w.
WILLA NR 3, mur., l. 30. XX w.
DOM NR 7, mur., ok. 1930.
DOM NR 14, mur., 1910.

u l . K o l e j o w a

DOM NR 5, obecnie siedziba InPost, mur., ok. 1942
DOM NR 7, mur., ok.1942
DOM NR 10, mur., ok.1942
DOM NR 12, mur., ok.1942
DOM NR 14, mur., ok.1942
DOM NR 16, mur., ok.1942
DOM NR 18, mur., ok.1942
DOM NR 20, mur., ok.1942
DOM NR 22, mur., ok.1942

u l. K o l s k a

ZESPÓŁ DOMÓW NR 8:

a. dom (1), ob. budynek handlowy, mur., pocz. XX w.

b. dom (2), ob. budynek handlowy, mur., pocz. XX w.

DOM NR 21, mur., k. XIX w.

DOM NR 22, mur., ok. poł. XIX w.

DOM NR 23, mur., XIX/XX w.

DOM NR 25, mur., pocz. XX w.

DOM NR 27, mur., ok. 1930.

DOM NR 28, mur., pocz. XX w.

DOM NR 29, mur. pocz. XX w.

DOM NR 30, mur., 1911.

DOM NR 32, mur., k. XIX w.

DOM NR 35 mur., 20-30 lata XX w.

DOM NR 35a, mur., k. XIX w.

DOM NR 36, mur., pocz. XIX w.

DOM NR 39, mur., pocz. XIX w.

DOM NR 40, mur., szach., 1 poł. XIX w.

DOM NR 78, mur., ok. 1938.

DOM NR 79, ob. budynek handlowy, mur., 1930.

DOM NR 101, mur., ok. 1930.

u l. K o p e r n i k a

DOM NR 6, mur., ok. 1930.

DOM NR 8, mur., 1939.

u l. K o ś c i u s z k i

DOM NR 10, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 11, mur., l. 30. XX w.

DOM NR 12, mur., 1928.

DOM NR 13, mur., ok. 1930.

DOM NR 15, mur., ok. 1930.

DOM NR 19, mur., ok. 1920.

DOM NR 21, mur., ok. 1921.

DOM NR 25, mur., 1920.

DOM NR 29, mur., 1920.

DOM NR 31, mur., 1928.

DOM NR 33, mur., ok. 1930.
DOM NR 34, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 36, mur., 1930.
DOM NR 40, mur., 1930.
DOM NR 42/44, mur., 1928.
DOM NR 46, szach., 1 poł. XIX w.
DOM NR 47, mur., 1933.

u l. K r a m o w a

DOM NR 1, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 3, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 5, ob. budynek handlowy, mur., 1930.

u l. L e ś n a

DOM NR 1, mur., pocz. XX.

u l. Ł ę ż y ń s k a

DOM NR 12/14, ob. budynek gospodarczy, mur., l. 20. XX w.

Al. 1 M a j a

WILLA NR 11a, ob. hotel i restauracja „Pałacyk”, mur., l. 20-30. XX w.

Rej. Zab.: A-537/278 z dn. 21 grudnia 1998r.

u l. 3 M a j a

DOM NR 2, ob. budynek handlowo – biurowy, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 4, ob. budynek handlowy, mur., k. XIX, remont. l. 90. XX w.
DOM NR 5, ob. apteka „Pod Lwem”, mur., k. XVIII, przebud. XIX w.
OM NR 7, ob. budynek handlowy, mur., k. XVIII, XIX, przebud.
DOM NR 9, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XVIII, XIX, przebud.
DOM NR 10, ob. budynek mieszkalno - handlowy, mur., 1 poł. XIX w., przebud.
l. 90. XX w.

DOM NR 11, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 12, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 14, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX, przebud. 1991.
DOM NR 15, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX, przebud. 1994.

Rej. Zab.: A-474/215 z dn. 26 maja 1992r.

DOM NR 16, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX, przebud.

DOM NR 17, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., poł. XIX w.
DOM NR 18, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., poł. XIX w.
DOM NR 19, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., poł. XIX w.
DOM NR 20, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.
DOM NR 21, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., l. 20-30 XX w.
DOM NR 22, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX.
DOM NR 24, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-126/713 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 31, mur., poł. XIX, przebud.
DOM NR 35, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., poł. XIX, przebud.

Rej. Zab.: A-127/14/A z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 36, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XVIII, przebud. 1990.
DOM NR 36a, ob. budynek handlowy, mur., pocz. XX w.
DOM NR 37, ob. budynek handlowy, mur., XIX/XX, przebud. 1991.
DOM NR 38, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX, przebud.

Rej. Zab.: A-224/1557 z dn. 24 lipca 1974r.

DOM NR 40, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX.
DOM NR 41, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XIX.
DOM NR 42, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., poł. XIX, przebud.
DOM NR 43, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XIX, remont. 1992.
DOM NR 44, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX.
DOM NR 45, mur., k. XIX.
DOM NR 46, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., l. 20-30 XX w..
DOM NR 47, mur., 2 poł. XIX.
DOM NR 51, ob. budynek handlowy, mur., 1 poł. XIX, przebud.
DOM NR 52 a, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX.
DOM NR 53, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX, odbud. 1988.
DOM NR 54, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-128/715 z dn. 10 września 1969r.

DOM NR 58, ob. budynek handlowy, mur., 1 poł. XIX.
DOM NR 62, mur., ok. poł. XIX, przebud.
DOM NR 72., ob. budynek handlowy, mur., 1 poł. XIX.
DOM NR 78, ob. siedziba Archiwum Państwowe, mur., ok. poł. XIX w, remont.

Rej. Zab.: A-403/145 z dn. 23 lutego 1988r.

u l. M i c k i e w i c z a

DOM NR 1, mur., ok. 1930

DOM NR 3, ob. siedziba Konińskiego Towarzystwa Muzycznego, mur., 1936.

DOM NR 6, mur., ok. 1920.

DOM NR 7, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., ok. 1930, przebud.

DOM NR 7 a, mur., pocz. XX, przebud.

ZESPÓŁ DOMU NR 7a:

a. dom (1), ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur. pocz. XX w.

b. dom (2), ob. budynek mieszkalno – handlowy,, mur. pocz. XX w.

DOM NR 8, mur., ok.1920.

DOM NR 9, ob. Galeria sztuki „ Łaźnia”, mur., 1925.

DOM NR 11, ob. Konińskie Centrum Edukacyjne i X Liceum Ogólnokształcące,
pocz. XX., remont.

DOM NR 15, mur., 1936.

DOM NR 17, mur., ok. 1937-1938.

DOM NR 18, mur., ok. 1930.

DOM NR 20, mur., ok. 1920.

DOM NR 22, mur., ok. 1928.

u l. N a d r z e c z n a

DOM NR 5, ob. nieużytkowany, drewniany, XIX/XX w.

u l. O k ó l n a

DOM NR 3, mur., pocz. XX w.

u l. P a r o w o z o w n i a

ZESPÓŁ DOMÓW pracowników kolei:

a. DOM NR 1, mur. ok. 1935

b. DOM NR 2, mur., ok. 1935

c. DOM NR 3, mur., ok. 1935

d. DOM NR 4, mur. ok. 1935

u l. P C K

DOM NR 2, mur., pocz. XX w.

DOM NR 6 a, mur., k. XIX.

DOM NR 6 b, mur., k. XIX.

DOM NR 9, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., pocz. XX w.

DOM NR 10, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 25, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., l. 30. XX w.

u l. P o d g ó r n a

DOM NR 2, ob. nieużytkowany, mur., 2 poł XIX w.

DOM NR 13, ob. nieużytkowany, mur., mur., 2 poł XIX w.

u l. P o z n a ń s k a

DOM NR 3, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1934-1936,

DOM NR 5, mur., ok. 1920.

DOM NR 13, mur., 1922-1924.

DOM NR 15, mur., k. XIX w.

ZESPÓŁ DOMU NR 19:

a. dom, mur., 2 poł. XIX w.,

b. obora, ob. budynek gospodarczy, mur., 1935,

c. stodoła, drewn., 1935.

DOM NR 21/21b, mur., 2 poł XIX w.

DOM NR 29, mur., 1914, remont.

DOM NR 31, mur., 1928, remont.

DOM NR 38, mur., ok. 1910, remont.

ZESPÓŁ DOMU NR 52:

a. dom, mur., 1930,

b. obora, ob. budynek gospodarczy, mur., 1935,

DOM NR 61, mur., 1939, remont.

u l. P r z e m y s ł o w a

DOM NR 13, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., l. 20. XX w.

DOM NR 39, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1894.

u l. R e f o r m a c k a

DOM NR 15, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 19, ob. budynek nieużytkowany, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 21, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 48, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 52, mur., ok. poł. XIX w.

u l. S ł o w a c k i e g o
DOM NR 5, mur., ok., poł. XIX w.
DOM NR. 12, mur., pocz. XX w.
DOM NR 14, mur., pocz. XX w.

u l. S o l n a
DOM NR 4, mur., ok. poł. XIX w.

u l. S t a f f a
DOM NR 1, mur., XIX/XX w.

u l. S t a s z i c a
DOM NR 4, mur., 2 poł. XIX w.
Rej. Zab.: A-404/146 z dn. 6 kwietnia 1988r.
DOM NR 14, mur., 2 poł. XIX w.

u l. S t u d z i e n n a
DOM NR 34, mur., k. XIX w.

u l. S z a r y c h S z r e g ó w
DOM NR 4, ob. budynek biurowo – usługowy, mur., 30 l. XX w.

u l. Ś w i ę t o j a ń s k a
DOM NR 2, mur., ok. poł. XIX w.

u l. T a r g o w a
DOM NR 2, mur., k. XIX w.

u l. U r b a n o w s k i e j
DOM NR 4, mur., 2 poł. XIX w.
DOM NR 4 a, ob. siedziba Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej, mur.,
pocz. XX w.
DOM NR 10, mur., ok. poł. XIX w.
DOM NR 11, mur., 1 ćw. XX w.
DOM NR 13, mur., 1 ćw. XX w.
DOM NR 14, ob. budynek usługowy, mur., k. XIX w.
DOM NR 14 a, mur., k. XIX w.

DOM NR 16, ob. OSK, mur., 1 ćw. XX w.

u l. W i e j s k a

DOM NR 4, mur., pocz. XX w.

u l. W i l c z a

ZESPÓŁ DOMU NR 15a:

a. dom, mur., 1905-1910,

b. budynek gospodarczy, mur., 1905-1910.

c. stodoła, drewniana, 1905-1910

u l. W i o s n y   L u d ó w

DOM NR 1, mur., 2 poł. XIX, remont.

DOM NR 3, ob. budynek handlowy, mur., k. XVIII, przebud. XIX w.

Rej. Zab.: A-133/721 z dn. 11 września 1969r.

DOM NR 5, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XIXw., remont.

DOM NR 7, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX, remont.

Rej. Zab.: A-473/214 z dn. 26 maja 1992r.

DOM NR 9, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XVIIIw., przebud. XIX w,

DOM NR 11, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX, przebud.

DOM NR 13, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.

DOM NR 15, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.

DOM NR 17, ob. budynek biurowo – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.

Rej. Zab.: A-131/719 z dn. 11 września 1969r.

DOM NR 19, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 21, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1959.

u l. W o d n a

DOM NR 5, mur., 1930, przebud.

DOM NR 13, mur., ok. poł. XIX w.

DOM NR 31, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1930.

u l. W o j s k a   P o l s k i e g o

DOM NR 3, ob. budynek mieszkalny, restauracja, biura, mur., pocz. XX, remont.
1999.

DOM NR 5a, ob. nieużytkowany, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 8, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.

Rej. Zab.: A-210/1203 z dn. 2 września 1970r.

DOM NR 13, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 15c, ob. budynek biurowy, mur., 1938.

ZESPÓŁ DOMU NR 16:

a. dom, ob. budynek usługowy, mur., 1920.

b. oficyna, ob. budynek usługowy, mur. 1920

c. brama, mur., 1920

DOM NR 17, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1925.

WILLA NR 35, mur., 1932.

p l. W o l n o ś c i

DOM NR 5, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX, przebud.
k. XIX w.

DOM NR 6, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XVIII, przebud. k. XIX w.

Rej. Zab.: A-121/708 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 7, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XVIII, przebud. 1840.

Rej. Zab.: A-122/709 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 8, ob. budynek mieszkalno – usługowy, mur., k. XIX w.

DOM NR 9, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.

Rej. Zab.: A-78/69 z dn. 20 lutego 1965r.

DOM NR 10, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.

Rej. Zab.: A-123/710 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 11, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX w.

Rej. Zab.: A-124/711 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 12, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XVIII w.

Rej. Zab.: A-125/712 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 14, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 16, mur., k. XVI, przebud. k. XVIII, 1 poł. XIX w.

Rej. Zab. A-220/1553 z dn. 24 lipca 1974r.

u l. Z a g ó r o w s k a

DOM NR 1, ob. budynek usługowy, mur., k. XIX w.

DOM NR 6, ob. nieużytkowany, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 8, mur., 2 poł. XIX w.

p l. Z a m k o w y

DOM NR 1a, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., 1 poł. XIX, przebud. l. 80.
XX w.

Rej. Zab. A-173/1042 z d. 21 marca 1970r.

DOM NR 4, ob. budynek usługowy, mur., 2. poł. XIX w.

DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 8, mur., k. XIX w.

DOM NR 9, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., k. XIX w.

DOM NR 10, ob. budynek mieszkalno – handlowy, mur., pocz. XX w.

DOM NR 12, ob. budynek handlowy, mur., ok. poł. XIX w.

DOM NR 13, ob. nieużytkowany, mur., poł. XIX w.

u l. Ż w i r k i i W i g u r y

DOM NR 7, ob. nieużytkowany, mur., ok. 1930.

ELEKTROWNIA I ŁAŹNIA MIEJSKA, ul. Staszica/Kilińskiego 15 i 11, ob. budynek administracyjno – handlowy, mur., 1916.

ZESPÓŁ CUKROWNI KONIN „GOSŁAWICE”:

- a. budynek administracyjny, ul. Cukrownicza 15, ob. mieszkania, mur., 1912
- b. budynek administracyjny, ul. 150-lecia Cukrownictwa 1, ob. mieszkania, ok.1930
- c. budynek socjalny, ob. usługowy, ul. Cukrownicza 17, mur. 1930
- d. remiza strażacka, ul. Cukrownicza 15a, ob. siedziba OSP, mur. ok. 1912
– wyłączeniu podlega parterowy człon budynku, bez wieży strażniczej
- e. willa dyrektora (1), ob. dom, ul. Łężyńska 1, mur., ok. 1926,
- f. willa dyrektora (2), ob. przedszkole, ul. Pałacowa 2, mur., ok. 1930,
- g. dom pracowników cukrowni (1), ul. Pałacowa 1, mur., 1912,
- h. dom pracowników cukrowni (2), ul.Cukrownicza 3, mur. ok. 1920,
- i. dom pracowników cukrowni (3), ul.Cukrownicza 6, mur., 1911-1912
- j. dom pracowników cukrowni (4), ul.Cukrownicza 13, mur., ok.1930
- k. dom pracowników cukrowni (5), ul.Cukrownicza15, mur., ok.1912
- l. park, ul. Ślesińska/ Łężyńska/Kortowa/Pałacowa, pocz. XX w.

ZESPÓŁ FABRYKI MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH REYMONDA,

/wł. ROLTANS HOLDING Polska S.A./:

a . willa, ul. Wojska Polskiego 5, mur., 1880

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990r.

b. budynek administracyjny, ul. Wojska Polskiego 5 a, mur., 2 poł. XIX.

c. hala produkcyjna (1), ul. Nadbrzeżna 1, mur., 2 poł. XIX,

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990r.

d. hala produkcyjna (2), ul. Nadbrzeżna 1, mur., 2 poł. XIX,

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990r.

e. warsztat, mur., 2 poł. XIX,

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990r.

f. wieża ciśnień, mur., 2 poł. XIX,

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990r.

g. kuźnia, mur., 2 poł. XIX,

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990r.

SKŁAD NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH, PÓŹNIEJ SZPITAL MIEJSKI, OB.

SIEDZIBA FUNDACJI MIELNICA, ul. Szpitalna 43, mur., k. XIX w., przeb. 1921

ZESPÓŁ ZAKŁADU REKTYFIKACJI SPIRYTUSU SZPILFOGEL & WALDMAN

ul. Kolska:

a. budynek rektyfikacji północny, mur., 1894, rem. 1898, 1904, 1907-1909, 1922-1926, 1929

b. budynek rektyfikacji południowy, mur., 1894, rem. 1898, 1904, 1907-1909, 1922-1926, 1929

c. kotłownia, mur. 1894, rem. 1898, 1904, 1907-1909, 1922-1926, 1929

d. komin kotłowni, mur. 1894, rem. 1898, 1904, 1907-1909, 1922-1926, 1929

MŁYN E. LESZCZYŃSKIEGO, ob. nieużytkowany, ul. Dąbrowskiego 6

ZESPÓŁ MŁYNA ABRAMA I JAKÓBA LEJBY KOWALSKICH, ul. Dąbrowskiego 6:

a. młyn, ob. budynek nieużytkowany, mur., ok. 1910, rem. 1927-1928

b. dom właścicieli młyna, mur., l. 20-30 XX w.

MŁYN JÓZEFA I ZYGMUNTA LEWANDOWSKICH, ul. Poznańska nr 32, mur., ok. 1920.

PAROWOZOWNIA, Parowozownia - przy torach kolejowych, mur., ok.1935

BUDYNEK NASTAWNI KOLEJOWEJ, Parowozownia - przy torach kolejowych,
mur. I.20-30 XX w.

WODOCIĄGOWA WIEŻA CIŚNIEŃ, uL.Kolejowa, ob. Galeria Sztuki CKiS, mur.,
ok. 1919.

WODOCIĄGOWA WIEŻA CIŚNIEŃ, Parowozownia - przy torach kolejowych,
mur., ok. 1935.

MOST KOLEJOWO – DROGOWY z OPALENIA na WIŚLE, ob. Most Drogowy
im. Józefa Piłsudskiego n/rz. Wartą na Trasie Warszawskiej, stalowo –
murowany, 1906-1909, rem. 1929-1934

Rej. Zab.: 926/Wlkp/A z dn. 21 marca 2014r.3.4. Zabytki ruchome

Zabytki ruchome

Zabytek ruchomy to „rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych będących dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną artystyczną lub naukową” (art. 3 pkt. 1 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Zasadnicza część ruchomości na terenie miasta Konina znajduje się we wnętrzach sakralnych.

RZEŻBA „PIETA” z kościoła klasztorного p.w. św. Marii Magdaleny

Rej. Zab. 140/Wlkp/B z dn. 7 stycznia 1986 r.

RZEŻBA „MADONNA Z DZIECIĄTKIEM” z kościoła parafialnego p.w. św. Marii
Magdaleny

Rej. Zab. nr kartoteki 4068 z dn. 9 września 1950 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO p.w. św. DUCHA – 7 obiektów.

Rej. Zab. B-94/90 z dn. 29 listopada 1993 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. WOJCIECHA – 7 obiektów

Rej. Zab. 4/Wlkp/B z dn. 21 grudnia 1999 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. ANDRZEJA APOSTOŁA
– 27 obiektów

Rej. Zab. 86/Wlkp/B z dn. 8 maja 2006 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA KLASZTORNEGO p.w. św. MARII MAGDALENY
– 24 obiekty

Rej. Zab. 140/Wlkp/B z dn. 9 grudnia 2008 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. BARTŁOMIEJA – 52 obiekty

Rej. Zab. 198/Wlkp/B z dn. 17 sierpnia 2011 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. WOJCIECHA – 37 obiektów

Rej. Zab. 410/Wlkp/B z dn. 23 września 2015 r.

POLICHROMIA WNĘTRZA DAWNEJ SYNAGOGI. Ekletyzm, 4. ćw. XIX w.

Rej. Zab. 609/Wlkp/B z dn. 7 listopada 2023 r.

Do innych obiektów ruchomych należą:

SAMOCHÓD POŻARNICZY MARKI DAIMLER –BENZ, rok produkcji 1942.

Rej. Zab. 36/Wlkp/B z dn. 22 marca 2002 r.

SZTANDAR OSP z 1922 r. OSP „CUKROWNI GOSŁAWICE”

Rej. Zab. 363/Wlkp/B z dn. 2 września 2014 r.

Stan zachowania obiektów ruchomych jest bardzo dobry.

W ostatnich latach ze środków finansowych samorządu miasta Konina dofinansowane były następujące zadania:

2020 r.

- Prace konserwatorsko - restauratorskie w kościele parafialnym p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie w zakresie renowacji wnętrza kościoła
- malowanie.

2021 r.

- Prace konserwatorskie polichromii kaplicy Przemienienia Pańskiego w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie.

2022 r.

- Prace konserwatorskie ołtarza kaplicy Przemienienia Pańskiego z początku XVIII w. z kościoła pw. św. Bartłomieja Apostoła w Koninie (etap I).

2023 r.

- Prace konserwatorskie ołtarza kaplicy Przemienienia Pańskiego z początku XVIII w. z kościoła pw. św. Bartłomieja Apostoła w Koninie (etap II).

2024 r.

- Przygotowanie dokumentacji konserwatorskiej dla budynku kościoła Świętego Ducha w Koninie. Przygotowanie dokumentacji konserwatorskiej dla ogrodzenia cmentarza ewangelickiego w Koninie przy ul. Kolskiej.
- Prowadzenie prac konserwatorsko – restauratorskich przy dwóch witrażach na skośnych ścianach północnowschodniej i południowowschodniej prezbiterium kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Bartłomieja Apostoła w Koninie (etap I).

3.5. Zabytki archeologiczne

3.5.1. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy

Na terenie miasta Konin nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

3.5.2. Stanowiska o własnej formie krajobrazowej

Na terenie miasta Konina znajdują się pozostałości grodziska wczesnośredniowiecznego „Kaszuba” (nazwa pochodzi od osady młyńskiej, której właścicielem w XVII wieku był Grzegorz Kaszuba). Był to gród strzegący ważnej przeprawy, położony nad Wartą, w pobliżu dzisiejszego Chorznia. Stanowisko było badane wykopaliskowo przez Krzysztofa Dąbrowskiego w roku 1966. Według badacza gród o średnicy około 100-120 m, pierwotnie posiadał dwa pierścienie wałów szerokich u podstawy na 10 i 15 m oraz fosę szeroką na 6 m i głęboką do 1,2 m. Niestety, prawie w 90% obiekt został zniszczony przez zmiany koryta Warty i Powy. Gród datowany jest na okres wczesnego średniowiecza (około 950-1050). Związany jest z rozwojem i ekspansją państwa pierwszych

Piastów. Po jego zniszczeniu dokonany w czasie najazdu księcia czeskiego Brzetysława I w 1030 r., nigdy nie został odbudowany. Po upadku grodu osadnictwo przeniosło się z doliny Warty na wyżej położone tereny – dzisiejsze Stare Miasto, a stamtąd w miejsce lokacyjnego miasta.

Ponadto na terenie Konina – Gosławic znajdowało się, obecnie całkowicie zniszczone, grodzisko. Stanowisko to było badane wykopaliskowo przez Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk w Kaliszu pod kierunkiem Krzysztofa Dąbrowskiego. Badania wykazały, że grodzisko pochodzi z XII – XIII wieku. Kopiec wzmocniony był od zewnątrz pionowo wbitymi palami. Od południa grodziska znajdowała się grobla usypana z ziemi, pokryta dwoma warstwami belek, prowadząca do osady otwartej usytuowanej na piaszczystej kępie. Ślady zabudowy wewnątrz gródka zostały zniszczone podczas amatorskich badań, przed regularnymi badaniami archeologicznymi. Po zakończeniu badań wykopaliskowych teren został przekazany Kopalni Węgla Brunatnego Konin na potrzeby odkrywki węgla brunatnego Gosławice, eksploatowanej w latach 1957-1974. Po zakończeniu eksploatacji węgla, odkrywka została zatopiona. Z lat 80-tych XX wieku pochodzi informacja archiwalna potwierdzająca, że stanowisko w Gosławicach nie istnieje.

3.5.3. Opis koncentracji stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótką analizą chronologiczną, uwarunkowania fizjograficzne

Obszar miasta Konin został rozpoznany archeologicznie w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) w latach 70-tych, 80-tych i 90-tych XX wieku. AZP to program badawczy obejmujący swym zasięgiem terytorium całej Polski. Pozwala na dokładne rozpoznanie zasobów archeologicznych. W swych założeniach obejmuje bowiem kilka etapów badawczych: 1. kwerendę archiwalną w muzeach, instytucjach publicznych i publikacjach, 2. badania powierzchniowe.

Należy jednak pamiętać, że baza danych AZP jest bazą otwartą. Dołączane są do niej ciągle nowe informacje pochodzące z kolejnych badań czy też weryfikacji badań wcześniejszych.

W związku z powyższym dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie.

Poniżej zaprezentowano tabelkę prezentującą zasoby dziedzictwa archeologicznego z terenu miasta Konin. Dotychczas na omawianym terenie zewidencjonowano 121 stanowiska archeologiczne. Duża część tych stanowisk

obecnie jest całkowicie zniszczona w związku z rozbudową miasta na przestrzeni lat*.

stanowiska o własnej formie krajobrazowej			cmentarzyska płaskie	cmentarzyska kurhanowe	osady	ogółem
dwory	grodziska	fortyfikacje ziemne	11	0	108	121
0	2; tym 1. grodzisko archiwalne	0				

* dane przytoczone za Gminną Ewidencją zabytków Archeologicznych

Według regionalizacji J. Kondrackiego północna część miasta Konin należy do podprowincji Pojezierze Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, mezoregionu Pojezierze Gnieźnieńskie. Pozostały obszar miasta należy do podprowincji Niziny Środkowopolskie, do makroregionu Nizina Południowowielkopolska Centralna część miasta należy do Doliny Konińskiej, dnem doliny płynie rzeka Warta. Południowa część miasta należy do mezoregionu Równina Rychwalska. Fragment wschodniej części miasta należy do mezoregionu Kotlina Kolska. W ramach podziału geobotanicznego opracowanego przez Władysława Szafera miasto Konin leży w państwie Holarktydy, w obszarze Eurosyberyjskim, w prowincji Środkowoeuropejskiej Niżowo – Wyżynnej, dział Bałtycki, poddział Pas Wielkich Dolin. Teren miasta jest równinny, zalegają tu gliny zwałowe oraz utwory piaszczyste (nieprzepuszczalne podłoże powoduje tworzenie się bagien). Średnie wysokości oscylują w granicach 100 m n. p. m. Krajobraz jest w znacznej mierze urozmaicony: są tu łąki, lasy, torfowiska i pola uprawne. Miasto Konin należy do dorzecza Odry. Sieć hydrograficzną miasta tworzy Warta oraz mniejsze dopływy Warty, m.in. Kanał Ślesiński.

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszego miasta pochodzą z środkowej epoki kamienia - mezolitu (8000 lat p.n.e.). Są to pojedyncze znaleziska w postaci wyrobów krzemiennych.

Od tego czasu obszar ten był nieprzerwanie zasiedlony, o czym świadczą znaleziska z następnych epok, poczynając od młodszej epoki kamienia – neolitu.

Neolit przynosi rewolucyjne zmiany w historii ludzkości. Dotychczasowa gospodarka przyswajająca dzięki opanowaniu uprawy ziemi i hodowli zwierząt, została zastąpiona przez gospodarkę wytwarzającą. Wraz z osiadłym trybem życia pojawiły się takie wynalazki jak: stałe budownictwo mieszkalne i gospodarcze, umiejętność lepienia i wypalania naczyń glinianych, znajomość tkactwa itp.

Wzrost osadnictwa grup ludzkich na omawianym terenie w epoce neolitu widoczny jest to zwłaszcza na przykładzie ludności kultury pucharów lejkowatych. Ludność tej kultury zamieszkiwała niewielkie osady, położone na łagodnych stokach wydmywnych wzniesień.

Z upowszechnieniem się nowego materiału (brązu) wiąże się dalszy rozwój gospodarczo-cywilizacyjny. Wyroby brązowe docierały początkowo na nasze tereny drogą wymiany z południa Europy, zwiększając rolę handlu i powodując przenikanie się wpływów.

Z wczesnej epoki brązu znamy tylko kilka stanowisk osadniczych zlokalizowanych w okolicach Konina. Natomiast z II okresu epoki brązu znamy cmentarzysko ludności kultury trzcinieckiej zlokalizowane w granicach dzisiejszego miasta.

Wzrost osadnictwa widoczny jest w środkowym i późnym okresie epoki brązu. Zaczęła się wówczas rozwijać na ziemiach polskich kultura łużycka, zaliczana do wielkiego kompleksu kultur popielnicowych, rozprzestrzeniających się stopniowo z centrum naddunajskiego na rozległe tereny Europy. Osadnictwo kultury łużyckiej na terenie miasta jest bogato reprezentowane podobnie jak powiązane z nimi były cmentarzyska ciałopalne oraz datowany na V okres epoki brązu lub początek okresu halsztackiego grób szkieletowy z Konina-Grójca.

W VII w p.n.e. rozpoczyna się na ziemiach polskich epoka żelaza. Obok wyrobów brązowych, których udział systematycznie maleje, pojawiają się wówczas wyroby żelazne.

Pod koniec okresu halsztackiego rozpoczyna się stopniowy rozkład kultury łużyckiej, spowodowany prawdopodobnie kryzysem gospodarczym wywołanym pogorszeniem się klimatu oraz zbytym wyeksploatowaniem środowiska naturalnego. Dodatkowym czynnikiem destabilizacyjnym był najazd Scytów.

Oslabiona ludność kultury łużyckiej była stopniowo podbijana lub kolonizowana przez pokrewne im ludy tworzące kulturę pomorską (na terenie konina zlokalizowano kilka punktów osadniczych oraz prawdopodobnie dwa cmentarzyska ludności kultury pomorskiej).

Początek wieku IV p.n.e. wiąże się z masowym upowszechnieniem się żelaza jako podstawowego surowca, ujednolicenia używanych ozdób, narzędzi, broni, przedmiotów codziennego użytku. Na terenie ziem polskich wykształciła się wówczas tzw. kultura przeworska. Miało to miejsce w późnym okresie lateńskim (młodszy okres przedrzymski). Rozwijała się ona następnie w kolejnym okresie – wpływów rzymskich. Na obszarze miasta notujemy liczne stanowiska identyfikowane jako pozostałości osadnictwa ludności kultury przeworskiej. Szczególnie interesujące jest cmentarzysko zlokalizowane na terenie obecnej przeprawy przez Wartę. W trakcie badań wykopaliskowych prowadzonych w 1942 r. przez E. Schlicht (z ramienia niemieckiego zarządu poznańskiego Muzeum Prehistorycznego) odkryto około 200 grobów ciałopalnych z wczesnego okresu wpływów rzymskich (II-III w. n.e.). W kolejnych latach stanowisko było wielokrotnie badane, poszerzając wiedzę o stanowisku o kolejne groby ciałopalne z wczesnego okresu wpływów rzymskich, groby ciałopalne z okresu wędrówek ludów i wczesnego średniowiecza oraz groby szkieletowe wczesnośredniowieczne (cmentarzysko wczesnośredniowieczne wiąże się zapewne z położonym około 2 km na północny zachód grodziskiem).

Na przełomie IV i V w. n.e. większość obszarów ziem polskich przeżywa głęboki kryzys kulturowy, osadniczy i gospodarczy. Związane jest to prawdopodobnie załamaniem się dotychczasowej sytuacji politycznej Europy w wyniku najazdu Hunów. Najazd ten wywołał masowe przesunięcia ludności zamieszkującej jej środkową część oraz zlikwidował wpływ Cesarstwa Rzymskiego. Rozpoczął się okres wędrówek ludów. Bezpośrednim tego skutkiem było zahamowanie trwającego kilka wieków rozwoju gospodarczego i społecznego na ziemiach polskich.

Począwszy od VI w. n. e. wkraczamy w nowy okres dziejów zwany wczesnym średniowieczem. Gęstość osadnictwa w tym okresie jest raczej niewielka.

Znaczny rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy zaczął się w wieku VIII. W ciągu IX i X wieku kształtowały się podstawy terytorialne państwa polskiego. Powstały wówczas grody – siedziby przedstawicieli władzy, ośrodki gospodarcze i załóżki przyszłych miast. Widoczna jest faza powstawania grodów: okres

plemienny, kiedy grody skupiają się w Wielkopolsce zachodniej i południowo-zachodniej; następnie w czasie bezpośrednio poprzedzającym okres formowania państwa grody powstają w środkowej i północno-wschodniej Wielkopolsce; sieć grodów rozrasta się następnie przynajmniej w trzech fazach w miarę poszerzania się terytorium państwa piastowskiego.

Z osadnictwem wczesnośredniowiecznym na terenie dzisiejszego miasta wiążemy grodzisko „Kaszuba”. Był to gród strzegący ważnej przeprawy, położony nad Wartą, w pobliżu dzisiejszego Chorznia. Miał on średnicę około 100-120 m, pierwotnie posiadał dwa pierścienie wałów szerokich u podstawy na 10 i 15 m oraz fosę szeroką na 6 m i głęboką do 1,2 m. Po jego zniszczeniu dokonanym w czasie najazdu księcia czeskiego Brzetysława I w 1030 r., nigdy nie został odbudowany. Po upadku grodu osadnictwo przeniosło się z doliny Warty na wyżej położone tereny – dzisiejsze Stare Miasto, a stamtąd w miejsce lokacyjnego miasta.

Na obszarze dzisiejszej miasta Konina osady datowane na czasy średniowiecza i okres nowożytny stanowią bardzo liczną grupę zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych. W tym czasie kształtuje się obecny układ miejscowości. Badania archeologiczne prowadzone na terenie obecnego Placu Zamkowego pozwoliły odsłonić fragment kamiennego fundamentu dużej budowli oraz 20 pochówków szkieletowych, z których najstarszy datowano na XV wiek. Badacze łączyli te groby z cmentarzyskiem przykościelnym zaznaczonym już na mapach z połowy XIX wieku, a odsłonięte ruiny z kościołem (wiązanym z najstarszym konińskim kościołem p.w. św. Bartłomieja, który po spaleniu miasta w 1331 r. przeniesiono w obecne miejsce, a na starym wybudowano z czasem drewniany kościół p.w. Świętego Krzyża). Na zachód od obecnego placu wybudowano zamek. Samo miasto zostało otoczone murami obronnymi. W odległości około 10 m od muru obwodowego uchwycono w trakcie nadzorów archeologicznych krawędź północnego odcinka fosy. Zaczynała się ona już w połowie chodnika południowej strony i wchodziła pod jezdnię obecnej ulicy Mickiewicza.

3.5.4. Stan zachowania zabytków archeologicznych oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne podlegają stałym zagrożeniom. Z każdym rokiem, wraz z rozwojem techniki, intensyfikacją działalności przemysłowej, gospodarczej, rolniczej rośnie stopień ich zagrożenia oraz pojawiają się nowe.

Większość odkrytych stanowisk na terenie miasta Konin znamionuje znaczący stopień zniszczenia. Wynika to z konsekwencji współczesnych perturbacji osadniczych, zwłaszcza rozwoju nowego osadnictwa, ale także ze zniszczeń wywołanych przebudową w dawnych czasach.

W myśl art. 6 pkt 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.) wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece. Należy przy tym pamiętać, że zasięg stanowisk archeologicznych został wyznaczony na mapach na podstawie badań powierzchniowych. Jednak nie może on odpowiadać dokładnie zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Dlatego należy traktować go zawsze orientacyjnie, może bowiem okazać się, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowej, zasięgu stanowiska.

Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych. Niszczenie stanowisk archeologicznych jest natomiast bardzo widoczne na terenach zurbanizowanych. Zauważyć należy, że badania archeologiczne prowadzone na terenie układu urbanistycznego miasta Konina stwierdziły znaczne zniszczenie nawarstwień kulturowych poprzez prace budowlane prowadzone w XIX i XX.

Dużym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są więc inwestycje budowlane i przemysłowe, zwłaszcza rozwój budownictwa mieszkalnego i przemysłowego oraz budowa i rozbudowa dróg (na przykład realizacja obwodnicy północnej w pasie drogi krajowej nr 25), rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Przebudowa układów urbanistycznych prowadzi więc do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie faktów osadniczych na tym terenie. Pozwalają one skorygować, uszczegółowić i potwierdzić informacje uzyskane ze źródeł pisanych.

Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców. W obrębie miasta lokacyjnego Konin, wszelkiego rodzaju prace budowlane wywołały znaczne zniszczenia dawnej substancji miejskiej. Stąd rodzi się nieodzowna potrzeba prowadzenia prac archeologicznych nadzorujących wszelkie prace budowlane na terenie miasta. Uwagę zwracają zwłaszcza działki w historycznym centrum miasta oraz obecnie jeszcze nie zabudowane działki na jego obrzeżach.

Zagrożeniem dla dziedzictwa archeologicznego jest też rozwój turystyki zwłaszcza nad rzekami, jeziorami i w obszarach leśnych. Tereny te atrakcyjne pod względem rekreacyjnym obecnie, często były również okupowane przez ludzi w pradziejach i wczesnym średniowieczu. Dostęp do wody, który stanowił podstawę egzystencji osadniczej umożliwiał tworzenie niezwykle licznych osad o metryce sięgającej od epoki kamienia po czasy nowożytne.

Do innego rodzaju zagrożeń należy działalność nielegalnych poszukiwaczy. Zagrożają oni przede wszystkim cmentarzyskom oraz stanowiskom o własnej formie krajobrazowej, jak grodziska czy fortyfikacje ziemne oraz pozostałości z okresu II wojny światowej. W rejonie Konina szczególnie zagrożone są okolice grodziska „Kaszuba”, gdzie na niezabudowanym terenie zewidencjonowano liczne osady wczesnośredniowieczne.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych podczas planowanych inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenów, ważne jest określenie zasad ochrony zabytków archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków, w planach zagospodarowania przestrzennego oraz respektowanie przez inwestorów zapisów dotyczących ochrony zabytków archeologicznych w opiniach i decyzjach Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W trakcie tworzenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla miasta Konina na lata 2025 - 2028 nie są planowane inwestycje do realizacji, które stwarzają zagrożenie dla zabytków archeologicznych.

3.5.5. Uwarunkowania dla zabytków archeologicznych wynikające ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Konina.

W Studium przyjętym Uchwałą Nr 717 Rady Miasta Konina z dnia 30 marca 2022 r., w Polityce dziedzictwa kulturowego zostały określone warunki ochrony archeologicznej:

Archeologiczne nawarstwienia kulturowe stanowią materialny zapis pradziejowych i historycznych dziejów osadniczych oraz innych form ludzkiej egzystencji w przeszłości. W ramach ochrony archeologicznej należy:

- objęcie ochroną w planach miejscowych miejsc wskazanych do ochrony archeologicznej, nie objętych ochroną rejestrową,
- ochronę reliktów średniowiecznych grodzisk i dawnych założeń obronnych oraz zabytkowych założeń urbanistycznych,
- przy realizacji prac ziemnych prowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.5.6. Uwarunkowania dla zabytków archeologicznych wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, ważne jest określenie zasad ochrony zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz respektowanie przez inwestorów zapisów dotyczących ochrony zabytków archeologicznych w opiniach i decyzjach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta Konina określone są zasady ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w strefie ochrony konserwatorskiej i w bezpośrednim jej sąsiedztwie, ustala się obowiązek uzgadniania ze służbami konserwatorskimi wszelkich inwestycji wymagających prac ziemnych, celem określenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę. W przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego – należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

3.5.7. Gminna ewidencja zabytków archeologicznych

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, w 2015 roku

wykonana została ewidencja zabytków archeologicznych, obejmującą karty stanowisk archeologicznych. Baza informacji o tych stanowiskach będzie systematycznie aktualizowana, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu – Delegatura w Koninie.

2. Uzupełnianie i weryfikowanie istniejącej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz na podstawie uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu – Delegatura w Koninie.

3. Sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych przez WUOZ w Poznaniu do wpisania do rejestru zabytków, w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy.

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków konserwatora zabytków prezentowane są w portalu NID zabytek.pl oraz <https://mapy.zabytek.gov.pl/>.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego.

Zabytki nieruchome znajdujące się w rejestrze zabytków

Obiekt	Adres Nr. rej. zabytków	Stan zachowania
Założenie urbanistyczne	nr rej.:56/558 z 7.04.1956	Stan zachowania ulega ciągłej poprawie. Działania inwestycyjne w obrębie strefy ochrony prowadzone są w uzgodnieniu z urzędem konserwatorskim
Kościół par. pw. św. Bartłomieja Apostoła	ul. Kościelna nr rej.: 997/Wlkp/A z 1.02.1965	Obiekt w dobrym stanie.
Zespół klasztorny reformatów: - kościół pw. św. Marii Magdaleny, - klasztor, - brama kościelna	ul. Reformacka, nr rej.: 54 z 5.02.1965:	Obiekty w dobrym stanie.
Zespół kościoła ewangelickiego: - kościół, - cmentarz kościelny - plebania, - ogród plebański - ogrodzenie	ul. Dąbrowskiego 1, nr rej.: 717/Wlkp/A z 10.09.1969, z 10.08.1984 i z 12.11.2008:	Obiekty w dobrym stanie.

Cmentarz rzym.-kat. par. św. Wojciecha	ul. Staromorzysławska nr rej.: A-495/236 z 21.02.1994	Obiekt w dobrym stanie.
Cmentarz ewangelicko-augsburski, - ogrodzenie i brama	ul. Kolska nr rej.: 476/217 z 20.07.1992	Obiekt w dobrym stanie. Remontowany na bieżąco.
Dom	ul. Kościelna 2, nr rej.: 718 z 11.09.1969	Obiekt w dostatecznym stanie.
Dom	Al. 1 Maja 11 a, nr rej.: A-537/278 z 21.12.1998	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	ul. 3 Maja 15, nr rej.: A-474/215 z 26.05.1992	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	ul. 3 Maja 24, nr rej.: 713 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie. Remont obiektu w 2016 r.
Dom	ul. 3 Maja 25, nr rej.: 714 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	ul. 3 Maja 38, nr rej.: 1557 z 24.07.1974	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	ul. 3 Maja 54, nr rej.: 715 z 10.09.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Dom ob. siedziba Archiwum Państwowego w Poznaniu Oddział w Koninie	ul. 3 Maja 78, nr rej.: 403/145 z 23.02.1988	Obiekt w dobrym stanie. Po kapitalnym remoncie.
Dom „Zajazd pod Jeleniem”	ul. 3 Maja 82, nr rej.: 71 z 23.02.1965	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	ul. Wiosny Ludów 3, nr rej.: 721 z 11.09.1969	Obiekt w bardzo złym stanie. Wymaga natychmiastowych

		działań.
Dom	ul. Wiosny Ludów 7, nr rej.: A-473/214 z 26.05.1992	Obiekt w dobrym stanie. Remont w 2023 r.
Dom	ul. Wiosny Ludów 17, nr rej.: 719 z 11.09.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	ul. Wojska Polskiego 8, nr rej.: 1203 z 2.09.1970	Obiekt w dobrym stanie. Po remoncie.
Zajazd, ob. budynek mieszkalny i usługowy. MTBS	pl. Wolności 4, nr rej.: 68 z 20.02.1969	Obiekt w dobrym stanie. Budynek po remoncie w latach 2002-2004.
Dom MTBS	pl. Wolności 6, nr rej.: 708 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie. Budynek po remoncie w latach 2002-2004.
Dom	pl. Wolności 7, nr rej.: 709 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	pl. Wolności 9, nr rej.: 69 z 20.02.1965	Obiekt w złym stanie. Wymaga pilnych remontów.
Dom	pl. Wolności 10, nr rej.: 710 z 20.02.1965	Obiekt w dostatecznym stanie.
Dom	pl. Wolności 11, nr rej.: 711 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Dom	pl. Wolności 12, nr rej.: 712 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie. Budynek po remoncie
Dom	pl. Zamkowy 1, nr rej.: 1042 z 21.03.1970	Obiekt w dobrym stanie.

<p>Zespół fabryki maszyn i narzędzi rolniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - willa właściciela, - 3 budynki fabryczne 	<p>ul. Wojska Polskiego 5: ul. Nadbrzeżna 1 nr rej.: 433/175 z 24.03.1990</p>	<p>Willi w złym stanie. Podjęty remont obiektu, ale przerwany. Pozostałe budynki w stanie dobrym lub dostatecznym.</p>
<p>Kościół par. pw. św. Andrzeja Apostoła</p>	<p>ul. Gośławicka 38 nr rej.: 33/388 z 2.09.1953</p>	<p>Obiekt w dobrym stanie. Remontowany na bieżąco.</p>
<p>Cmentarz par. rzym.-kat., pw. św. Andrzeja Apostoła</p>	<p>Konin - Gośławice nr rej.: A-489/230 z 16.11.1993</p>	<p>Obiekt w dobrym stanie.</p>
<p>Zespół zamkowy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zamek, - d. pałac, ob. spichrz, - gorzelnia, - teren założenia zamkowego, 	<p>ul. Muzealna 6 / ul. Gośławicka 42-26 nr rej.: 1049/Wlkp/A z 11.11.1953 nr rej.: 1049/Wlkp/A z 5.03.1970 nr rej.: 1049/Wlkp/A z 18.01.1988 nr rej.: 1049/Wlkp/A z 11.04.2018</p>	<p>Obiekty w dobrym stanie. Gorzelnia w złym stanie – obiekt zabezpieczony, przeznaczony do remontu.</p>
<p>Zespół dworski,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór - park <p>Zespół folwarczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spichrz - kuźnia - stelmacharnia - teren podwórza folwarcznego z drogą 	<p>Konin – Maliniec. ul.Przemysłowa ul. Gospodarcza nr rej.: 362/104 z 10.08.1984: nr rej.: 1143/Wlkp/A z 30.06.2022:</p>	<p>Dwór - stan b. zły i ulega ciągłemu pogorszeniu. Część obiektu uległa całkowitemu zniszczeniu. Konieczny remont. Park - obiekt w złym stanie. Zaniedbany drzewostan. Pozostałe obiekty w złym stanie –</p>

dojazdową		wymagają remontów.
Zespół kościoła par. pw. św. Wojciecha , - kościół pw. św. Wojciecha, - dzwonnica - cmentarz kościelny - ogrodzenie z bramą gł. i furtkami	ul. Portowa 2 ul. Staromorzysławska nr rej.: 741/Wlkp/A z 31.03.2009	Obiekty w dobrym stanie

Obiekty nieruchome będące własnością Miasta Konin:

Obiekt Czas powstania	Adres Nr. rej. zabytków	Stan zachowania
1	3	6
Cmentarz wojenny 1914 r.	ul. Szpitalna, nr rej.: 28/Wlkp/A z 5.05.2000	Obiekt w dobrym stanie.
Ratusz, ob. budynek Urzędu Miejskiego pocz. XIX w.	ul. Wiosny Ludów 6 nr rej.: 34/392 z 2.09.1953	Obiekt w dobrym stanie.
Siedziba Starostwa Powiatowego, ob. budynek Urzędu Miejskiego poł. XIX w.	pl. Wolności 1, nr rej.: 707 z 5.08.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Szkoła powszechna, ob. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego 1930 r.	Wodna 1	Obiekt w dobrym stanie. Wymagany remont kolumn przy wejściu głównym.
Słup Drogowy 1151 r.	Na cmentarzu kościelnym, par. św. Bartłomieja ul. Kościelna nr rej.: 996/Wlkp/A z 2.09.1953	Obiekt w b. dobrym stanie. Realizacja projektu „Rozwój kluczowego szlaku dziedzictwa kulturowego województwa

		wielkopolskiego pn. Szlak Piastowski (projekt Nr RPWP.04.04.01-30-0001/17) - zagospodarowanie otoczenia Konińskiego Słupa Drogowego” w 2020 r.
Jatki mięsne, ob. budynek Urzędu Miejskiego 1830 r.	Wiosny Ludów 6	Obiekt w dobrym stanie
Park dworski Urbanowskich, 2. poł. XIX w.	ul. Skrócowa, nr rej.: 143/Wlkp/A z 19.08.2003	Stan parku dobry, poddany remontowi. Zniekształcony układ kompozycyjny parku.
Dom XVIII/XIX	ul. Obrońców Westerplatte 2, nr rej.: 722 z 11.09.1969	Obiekt w dobrym stanie.
Dom ok. 1930 r.	Kilińskiego 7	Obiekt w złym stanie. Wymaga pilnych remontów.
Dom, ob. apteka „Pod Lwem” k. XVIII w.	3 Maja 5	Obiekt w dobrym stanie.
Dom, siedziba Konińskiego Towarzystwa Muzycznego 1936 r.	Mickiewicza 3	Obiekt w dobrym stanie.
Kamienica pocz. XX w.	PCK 2	Obiekt w dobrym stanie.
Dom ok. poł. XIX w.	Słowackiego 5	Obiekt w dobrym stanie.
Kamienica 2. poł. XIX w.	Urbanowskiej 4	Obiekt w dobrym stanie.
Kamienica 2. poł. XIX w.	Wiosny Ludów 1	Obiekt wymaga remontu
Kamienica, ob. budynek mieszkalno- handlowy - 1. poł. XIX w.	Wiosny Ludów 11	Obiekt w b. dobrym stanie, po kapitalnym remontcie.

Kamienica, ob. budynek mieszkalno- handlowy 1. poł. XIX w.	Wiosny Ludów 13	Obiekt w dobrym stanie.
Kamienica, ob. budynek mieszkalno- handlowy 1. poł. XIX w.	Wiosny Ludów 15	Obiekt w dobrym stanie. Wymaga drobnych remontów.
Dom XVI/XVII w. ob. Inkubator Aktywności Kulturalnej	pl. Wolności 16, nr rej.: 1553 z 24.07.1974	Obiekt w b. dobrym stanie. Prace konserwatorsko – restauratorskie zakończone w 2024 r.
Dom, ob. kancelaria radcy prawnego i biuro pielęgniarstwa opieki długoterminowej domowej 2. poł. XIX w.	Plac Zamkowy 4	Obiekt w dobrym stanie.
Dom 2. poł. XIX w.	Plac Zamkowy 7	Obiekt w dobrym stanie.
Kamienica k. XIX w.	Plac Zamkowy 8	Obiekt w dobrym stanie.
Synagoga 1832, 1883	ul. Mickiewicza nr rej.: 246 z 17.09.1968	Obiekt oczekuje na remont. Wskazana rekonserwacja zniszczonych fragmentów polichromii i elewacji
kamienica, ob. budynek handlowy ok. poł. XIX w.	Plac Zamkowy 12	Obiekt w dobrym stanie.
Most drogowy, stalowy 1906–1909	n/rz. Wartą, na Trasie Warszawskiej, nr rej.: 926/Wlkp/A z 21.03.2014	Obiekt w dobrym stanie
Budynek Narodowego Banku Polskiego w Koninie, ob. Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Urbanowskiej	ul. Dworcowa 13 nr rej.: 1191/Wlkp/A z 28.06. 2024 r.	Obiekt w dostatecznym stanie. Planowane prace remontowe obiektu.

Zabytki ruchome znajdujące się w rejestrze zabytków

Obiekt	Nr rejestru	Stan zachowania
Samochód pożarniczy marki DAIMLER-BENZ, rok. prod. 1942		Obiekt w dobrym stanie
Wystrój i elementy wyposażenia kościoła parafialnego p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie	nr rej.: 86/Wlkp/B	Obiekty w dobrym stanie.
Wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha w Koninie	nr rej.: 410/Wlkp/B oraz 4/Wlkp/B	Obiekty w dobrym stanie.
Wyposażenie i wystrój kościoła klasztorного OO. Franciszkanów p.w. Św. Marii Magdaleny w Koninie	nr rej.: 14/Wlkp/B .	Obiekty w dobrym stanie.
Wyposażenie kościoła ewangelicko – augsburskiego w Koninie	nr. rej.: B-94/40	Obiekty w dobrym stanie.
Wystrój i elementy wyposażenia kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Koninie	nr rej.: 198/Wlkp/B	Obiekty w dobrym stanie.
Polichromia wnętrza dawnej synagogi – na ścianie wschodniej głównej Sali modlitw oraz na kolumnach podtrzymujących baldachim i na baldachimie w środkowej części sali	nr rej.: 609/Wlkp/B	Polichromia w dobrym stanie. Przewiedziana do prac konserwatorskich

Pozostałe obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Miasta Konina.

Stan zachowania obiektów jest dobry lub dostateczny. Obiekty znajdujące się w zasobach Urzędu Miejskiego w Koninie remontowane są na bieżąco.

W stanie b. złym znajduje się kilka obiektów, które uległy uszkodzeniu i wymagają pilnych działań remontowych. Są to obiekty będące prywatną własnością:

- dom, pl. Wolności 9,
- dom, ul. Zagórska 6,

- dom, ul. Wojska Polskiego 45
- dom, ul. Kolska 39
- dom, ul. Kilińskiego 10

4.2. Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Konina - Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego - przyjętego Uchwałą Nr 717 Rady Miasta Konina z dnia 30 marca 2022 roku, w Polityce dziedzictwa kulturowego określone zostało że zabytki są elementem świadczącym o historii, rozwoju i tożsamości miasta. Dodatkowo obecnie prowadzone działania muszą z jednej strony pogodzić oczekiwania części społeczeństwa co do rozwoju miasta z ochroną jego wartości zabytkowych.

W zakresie ochrony zabytków przyjmuje się główne cele rozwojowe:

- 1) zabytki powinny stanowić integralną część tkanki miasta i być harmonijnie z nią związane, jako historyczne dziedzictwo Konina;
- 2) obiekty i przestrzenie zabytkowe należy chronić w sposób zapewniający rozwój miasta;
- 3) ochrona zabytków winna być bezwzględnie przestrzegana w planach miejscowych;
- 4) rewaloryzacja zabytków winna wpływać na polepszenie jakości życia mieszkańców, stanowić atrakcyjne miejsca inwestowania, atrakcję turystyczną i kulturową miasta.

W zakresie ochrony zabytków postuluje się:

1. Ochronę historycznych układów przestrzennych i historycznych zespołów budowlanych.
2. Ochronę historycznych obiektów budowlanych.
3. Ochronę historycznych parków i innych form zaprojektowanej historycznej zieleni.
4. Ochronę historycznych cmentarzy.
5. Ochronę archeologiczną.
6. Strefy konserwatorskie.

Na terenie miasta obowiązują następujące strefy ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego:

a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej - obejmuje obszar miasta lokacyjnego z układem przestrzennym z przełomu XIII i XIV w., utrwalony w XIX wieku, wpisany do rejestru zabytków. W obrębie tej strefy obowiązują następujące zasady:

- zachowanie historycznego rozplanowania wraz z historyczną parcelacją, z dopuszczeniem uzasadnionych zmian;
- zachowanie zabytkowej zabudowy (obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji zabytków) i historycznej linii zabudowy;
- zachowanie zabytkowej zieleni;
- zharmonizowanie nowych obiektów z zabytkowym otoczeniem w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej;
- zharmonizowanie nawierzchni ulic, placów i chodników z zabytkowym sąsiedztwem, w tym wyposażenia ulic oraz reklam;
- zachowanie i wyeksponowanie historycznych elementów podwórek.

Wszelkie prace planowane na obszarze strefy „A” należy prowadzić w porozumieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dotyczy to przede wszystkim: budowy nowych obiektów, przebudowy i remontów, budowy ulic, placów i chodników wraz z wyposażeniem, budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, wycinki i nasadzeń, montażu i demontażu reklam, kolorystyki elewacji zewnętrznych, podziałów i scaleń nieruchomości, zmian sposobu użytkowania.

b) strefa „B” ochrony konserwatorskiej – obejmuje miasto rozplanowane do 1939 r., przylegające do strefy „A”. Są to tereny położone w sąsiedztwie miasta lokacyjnego oraz fragmenty historycznych przedmieść – warszawskiego i słupeckiego. W strefie obowiązują następujące zasady:

- zachowanie historycznego rozplanowania wraz z historyczną parcelacją, z dopuszczeniem uzasadnionych zmian;
- zachowanie zabytkowej zabudowy (obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji zabytków) i historycznej linii zabudowy;
- zachowanie zabytkowej zieleni;
- zharmonizowanie nowych obiektów z zabytkowym otoczeniem w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej;
- zharmonizowanie nawierzchni ulic, placów i chodników z zabytkowym sąsiedztwem.

Prace planowane na obszarach lub w obiektach wpisanych do rejestru zabytków, a także pozostałe inwestycje planowane w obszarze strefy „B” należy prowadzić w porozumieniu WUOZ w Poznaniu, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dotyczy to w szczególności takich działań jak: rozbiórka obiektu, przebudowa i remont obiektu, budowa ulic, placów i chodników wraz z ich wyposażeniem, budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, wycinki i nasadzenia, podziały nieruchomości.

c) strefa „E” ochrony ekspozycji – obejmuje tereny przylegające do stref „A” i „B” i stanowią osie widokowe na część staromiejską Konina z Trasy Warszawskiej oraz z ulic Europejskiej, Szpitalnej i Świętojańskiej. W obrębie tej strefy obowiązują następujące zasady:

- ograniczenie wysokości projektowanej zabudowy;
- podporządkowanie projektowanej zieleni elementom historycznym;
- usunięcie obiektów dysharmonizujących.

Na obszarze strefy „E” dopuszcza się zastosowanie nietradycyjnych form architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej. Inwestycje planowane na obszarze strefy „E” należy prowadzić w porozumieniu WUOZ w Poznaniu, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dotyczy to w szczególności takich działań jak: budowa nowych obiektów, budowa placów, ulic i chodników i projektowanie zieleni.

4.3. Wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina – Starówka.

■ Uchwała Nr 510 Rady Miasta Konina z dnia 23 września 2009 roku.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Konina - Starówka, obejmuje obszar o powierzchni 280 ha, którego granice wyznaczają:

- 1) od północy i północnego zachodu – północna granica działek nr ew. 1, 28, 29; północna i południowa granica koryta Warty;
- 2) od wschodu i południowego wschodu – oś Trasy Warszawskiej, południowa linia rozgraniczająca ul. Kolskiej na docinku od Trasy Warszawskiej do zachodniej granicy cmentarza; zachodnia granica cmentarza; południowa granica działek nr 676 i 679 do ul. Świętojańskiej; zachodnia linia rozgraniczająca ul. Świętojańskiej do ul. Solnej,
- 3) od południa i południowego zachodu – południowa linia rozgraniczająca

ul. Solnej,

4) od zachodu – zachodnia linia rozgraniczająca ul. Tadeusza Kościuszki.

W Planie zagospodarowania ustalone zostały następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej:

1) w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej nakazuje się:

- a) zachowanie historycznego rozplanowania ulic i placów oraz historycznej linii zabudowy,
- b) zachowanie historycznej parcelacji, z dopuszczeniem zmian, które mają na celu regulację granic nieruchomości, wydzielenie dróg i dojazdów oraz wydzielenie działek pod urządzenia infrastruktury technicznej,
- c) zachowanie zabytkowej zabudowy, tj. obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków miasta,
- d) zharmonizowanie nowych obiektów sytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków zabytkowych w zakresie skali, formy architektonicznej, wykończenia elewacji oraz kształtu i pokrycia dachu,
- e) zharmonizowanie form nawierzchni placów, ciągów pieszo-jezdných i chodników z wykorzystaniem materiałów takich jak kostka kamienna, bruk kamienny, płyty kamienne lub innych materiałów nawiązujących do historycznej nawierzchni ulic i placów,
- f) zastępowanie nawierzchni asfaltowych nawierzchniami z kostki kamiennej, bruku kamiennego lub płyt kamiennych,
- g) w stosunku do elementów wyposażenia ulic i placów publicznych tj. oświetlenia ulicznego, koszy na śmieci, ławek, barier ochronnych, stosowanie wzornictwa i detalu o historycznym odniesieniu oraz ujednolicenie formy obiektów dla całego obszaru,
- h) zakaz sytuowania nowych i likwidację istniejących nośników reklamowych,
- i) ochronę i wyeksponowanie historycznych elementów podwórek poprzez:
  - zachowanie otwartych przejazdów bramowych umożliwiających wgląd na podwórkę,
  - stosowanie ażurowych ogrodzeń na zapleczach parceli umożliwiających wgląd na podwórkę,
  - zachowanie układu zabudowy oficynowej towarzyszącej zabudowie kamienicznej,
  - zachowanie oryginalnych detali architektonicznych oraz dekoracyjnych elementów ciesielskich, snycerskich i ślusarsko-kowalskich,

2) wszelkie prace budowlane planowane na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a w szczególności:

- a) rozbiórka obiektu, z wyłączeniem obiektów indywidualnie wpisanych do rejestru zabytków, których rozbiórka wymaga uzyskania pozwolenia Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie,
- b) budowa nowych obiektów,
- c) przebudowa i remont obiektu,
- d) budowa ulic, placów i chodników,
- e) budowa i modernizacja sieci infrastruktury technicznej z przyłączami,
- f) budowa wyposażenia ulic i placów,
- g) wycinka i nasadzenia drzew,
- h) montaż i demontaż reklam,
- i) kolorystyka elewacji zewnętrznych,
- j) podziały i scalenia nieruchomości,
- k) zmiany sposobu użytkowania,

3) w strefie B ochrony konserwatorskiej nakazuje się:

- a) zachowanie historycznego rozplanowania ulic i placów oraz historycznej linii zabudowy,
- b) zachowanie historycznej parcelacji, z dopuszczeniem zmian, które mają na celu regulację granic nieruchomości, wydzielenie dróg i dojazdów oraz wydzielenie działek pod urządzenia infrastruktury technicznej,
- c) zachowanie zabytkowej zabudowy, tj. obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków miasta,
- d) zharmonizowanie nowych obiektów sytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków zabytkowych w zakresie skali, formy architektonicznej, wykończenia elewacji oraz kształtu i pokrycia dachu,
- e) zharmonizowanie form nawierzchni placów, ciągów pieszo-jezdných i chodników z wykorzystaniem materiałów takich jak kostka kamienna, bruk kamienny, płyty kamienne lub innych materiałów nawiązujących do historycznej nawierzchni ulic i placów,
- f) w stosunku do elementów wyposażenia ulic i placów publicznych tj. oświetlenia ulicznego, koszy na śmieci, ławek, barier ochronnych, stosowanie wzornictwa i detalu o historycznym odniesieniu oraz ujednolicenie formy obiektów dla całego obszaru,
- g) zakaz sytuowania nowych i likwidację istniejących nośników reklamowych,

4) w strefie „B” ochrony konserwatorskiej wszelkie prace budowlane na obszarach lub w obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

5) w strefie „B” ochrony konserwatorskiej prowadzenie następujących prac wymaga uzyskania pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- a) rozbiórka obiektu,
- b) budowa nowych obiektów,
- c) przebudowa i remont obiektu,
- d) budowa ulic, placów i chodników,
- e) budowa i modernizacja sieci infrastruktury technicznej z przyłączami,
- f) budowa wyposażenia ulic i placów,
- g) wycinki i nasadzenia drzew,
- h) podziały nieruchomości,

6) w strefie „OW” ochrony dziedzictwa archeologicznego prace ziemne można prowadzić z udziałem uprawnionego archeologa lub jednostki archeologicznej po uzyskaniu pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

7) w strefie „E” ochrony ekspozycji nakazuje się:

- a) zachowanie widoczności i ekspozycji historycznej panoramy staromiejskiej części miasta z ulicy Trasa Warszawska m.in. poprzez ustalenie maksymalnej wysokości projektowanej zabudowy na poziomie zabudowy istniejącej, podporządkowanie projektowanej zieleni wysokiej elementom historycznego układu ulic, usunięcie obiektów dysharmonizujących, a w szczególności wolnostojących nośników reklamowych i tymczasowych obiektów handlowo-usługowych;
- b) ustala się ochronę ekspozycji sylwety zespołu staromiejskiego oraz ekspozycji elementów historycznego układu urbanistycznego ze szczególnym uwzględnieniem osi widokowych oraz punktów widokowych, zgodnie z rysunkiem planu,

8) w strefie „E” ochrony ekspozycji prowadzenie następujących przedsięwzięć wymaga uzyskania pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- a) budowa nowych obiektów,
- b) budowa placów, ulic i chodników,
- c) projektowanie i realizacja zieleni.

4.4. Wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Konina do 2030 roku.

- Uchwała Nr 888 Rady Miasta Konina z 22 lutego 2023 r.

Gminny Program Rewitalizacji opracowano dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego Uchwałą Nr 722 Rady Miasta Konina z dnia 15 czerwca 2022 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Horyzont czasowy Programu sięga 2030 roku i jest zgodny z okresem obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta Konina. Plan 2020-2030.

Program rewitalizacji jest inicjowany, opracowany i uchwalany przez Radę Miasta Konina. Stanowi on wieloletni plan działań w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz tworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Pełni on rolę narzędzia planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w procesach rewitalizacji. Posiadanie programu rewitalizacji ułatwia i umożliwia ubieganie się o wsparcie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych środkami zewnętrznymi, w tym środkami europejskimi.

W Przedsięwzięciach rewitalizacyjnych podstawowych określone zostały cele strategiczne z przedsięwzięciami, które wprost obejmują projekty związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami:

- Spacer z przewodnikiem po Starówce
- Realizacja prac budowlanych mających na celu ochronę, zachowanie oraz zabezpieczenie zabytkowego „Domu Zemełki” w Koninie
- Inkubator Aktywności Kulturalnej - wyposażenie i funkcjonowanie zabytkowej kamienicy „Dom Zemełki”
- Świadomość i pamięć historyczna elementem budowania tożsamości lokalnej
- Modernizacja Synagogi, najcenniejszego zabytku historycznej architektury Konina, o wartości historycznej i naukowej.
- Renowacja historycznego Parku im. Fryderyka Chopina
- Zazielenienie osiedli poprzez parki kieszonkowe/skwery/ogrody/place/ podwórka
- Termomodernizacja energetyczna budynków oświatowych oraz ochrona zabytków na terenie obszaru rewitalizacji
- Przebudowa ulic na terenie objętym rewitalizacją dla Miasta Konina

4.5. Wynikające z Strategii Rozwoju Miasta. Plan 2020-2030.

■ Uchwała NR 293 Rady Miasta Konina z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Konina Plan 2020-2030, wraz z aktualizacją.

Stojąc w obliczu ogromnego wyzwania jakim jest transformacja energetyczno-gospodarcza całego regionu Wielkopolski wschodniej, miasto Konin, jako lider regionu, wspólnie z mieszkańcami stworzyło ambitny program, którego głównym celem jest wprowadzenie miasta na Nową Ścieżkę Rozwoju, wyrażoną wizją Zielonego Miasta Energii.

W Celu strategicznym pn. *Stworzenie warunków do dobrego życia* została określone Priorytety (obszary rozwoju) i kierunki działań tworzące przestrzeń dla ludzi poprzez:

- Wprowadzenie ładu przestrzennego, poprawy estetykami i czystości ulic
- Realizację i wspieranie inicjatyw upiększających miasto, włączające zieleni w dużą i małą architekturę oraz zmniejszające negatywne skutki transportu w mieście.
- Włączenie mieszkańców w projektowanie przestrzeni miejskiej
- Rewitalizację i tworzenie podwórek miejskich jako miejsca aktywności, spotkań i lokalnej tożsamości
- Łączenie podwórek miejskich i miejsc rekreacji, kultury i sportu siecią pieszej i alternatywnej komunikacji
- Tworzenie i wspieranie rozwoju szlaków turystycznych
- Zagospodarowanie przestrzeni nad rzeką i jeziorami, ożywianie kultury wodnej, rozwoju infrastruktury
- Rozwijanie miejsc i infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej na obecnych i odzyskanych zasobach naturalnych

4.6. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego na terenie Miasta Konina obejmuje różnorodne formy.

Obszary chronionego krajobrazu

Niewielkie, peryferyjne fragmenty w obrębie północnej części miasta znalazły się w granicach obszarów chronionego krajobrazu ustanowionych uchwałą nr 53 WRN w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 roku. Są to:

- Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu, który swoim zasięgiem obejmuje okolice jez. Pątnowskiego oraz tereny miasta położone po wschodniej stronie kanału Warta-Gopło. W obszarze tym obowiązują ograniczenia zawarte w powyższej uchwale oraz w rozporządzeniu nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23.07.1998 r.(Dz. Urz. Woj. Konińskiego Nr 28 poz.144).
- Powidzko - Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu. Na terenie Konina w jego obrębie znalazły się jedynie niewielki kompleks leśny na południowym brzegu Jez. Gośławskiego oraz zachodnia część os. Chorzeń.

Pomniki przyrody na terenie miasta Konina

Nr ewid.	Data utworzenia	Podstawa prawna	Nazwa obiektu	Położenie	Opis
42	15.11.1958	Orzeczenie nr 633 Prezydium WRN w Poznaniu	Dąb szypułkowy „Fryderyk”	Park im. Chopina	Obwód pierścienicy 280 cm wysokość 30 m
43	15.11.1958	Orzeczenie nr 634 Prezydium WRN w Poznaniu	Dąb szypułkowy „Stanisław”	Park im. Chopina	Obwód pierścienicy 350 cm wysokość 32 m
146	16.12.1980	Decyzja Wojewody Konińskiego	Głaz narzutowy	Os. Legionów al. 1 Maja	Obwód 5,5 m; wys. 2,0 m granit różowy średniziar.
153	16.12.1980	Decyzja Wojewody Konińskiego	Głaz	Cmentarz komunalny ul.Staromorzysławska	Obwód 5,5 m; wys. 2,5 m

159	7.12.1983	Decyzja Wojewody Konińskiego	Głaz narzutowy	Rudzica żwirownia	Obwód 5,5 m; wys. 2,1 m, eratyk granitowy, czerwony, skrytokrystaliczny
199	16.12. 1998	Rozporządzenie nr 29 Wojewody Konińskiego	Grusza pospolita	ul. Kamienna 33, dz. Nr 320 posesja I. Bisiorek	Obwód pierścienicy 224 cm; wysokość 16 m
	25.11. 2015 r.	Uchwała nr 233 Rady Miasta Konina	Dąb szypułkowy „Zawadowca”	ul. Kolejowa, przy dworcu PKP, dz.nr 250/38	Obwód pierścienicy 417 cm; wysokość 22 m
	25.04. 2018 r.	Uchwała nr 710 Rady Miasta Konina	Dąb szypułkowy "Ignacy"	Park im. Chopina	Obwód pierścienicy 110 cm; wysokość 25 m
	30.11. 2022	Uchwała nr 845 Rady Miasta Konina	Dąb szypułkowy "Henryk"	Park im. Chopina	Obwód pierśnicy 325cm; wysokość 28m
	30.11. 2022	Uchwała nr 845 Rady Miasta Konina	Dąb szypułkowy "Karol"	Park im. Chopina	Obwód pierśnicy 325cm; wysokość 28m

Obszary NATURA 2000

Na terenie miasta funkcjonują dwa obszary sieci Natura 2000 obejmujące swoim zasięgiem dolinę Warty oraz jej okolice:

- „Dolina Środkowej Warty” (PLB 300002 – obszar specjalnej ochrony ptaków);
- „Ostoja Nadwarciańska” (PLH 300009 – obszar specjalnej ochrony siedlisk).

W obrębie Konina dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łągowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 18 gatunków z Polskiej

Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym.

Zagrożeniem jest ograniczenie wezbrań roztopowych oraz nieprzewidywalne zalewy po nawalnych deszczach letnich w okresie od czerwca do sierpnia. Zmiana reżimu hydrologicznego prowadzi do ograniczenia gospodarki łąkowej i pastwiskowej, a w konsekwencji do ekspansji roślinności krzewiastej i drzewiastej na tereny otwarte. Zmiana stosunków wodnych ma również negatywny wpływ na zdrowotność lasów lęgowych w zachodniej części obszaru.

4.7. Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i szczególnych zagrożeń

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. Nr 212, poz. 2153) Miasto Konin posiada opracowany w styczniu 2012 r. plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i szczególnych zagrożeń. Plan został uzgodniony z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu. Aktualizowany w 2022 r. Przyjęty przez Wojewodę Wielkopolskiego 27 maja 2022 r. Plan ten jest corocznie aktualizowany.

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami

(art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)

1. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
3. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
4. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
5. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
6. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

6. Priorytety i działania dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Priorytet	Działania
I. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.	<p>1.1 Zabytki nieruchome.</p> <p>W Strategii Rozwoju Konina wpisane jest przedsięwzięcie pn. Ochrona Zabytków Konina. Celem przedsięwzięcia jest prowadzenie prac konserwatorskich które przyczynią się do ocalenie materii i formy obiektu zabytkowego dla przyszłych pokoleń. Efekty prac remontowych i konserwatorskich podwyższą wartość zabytków. Realizacja prac polegała będzie na odtworzeniu zniszczonych struktur obiektów budowlanych, bieżącej konserwacji struktury obiektów budowlanych, ich odnowieniu i odświeżeniu. Zgodnie z art. 26 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami na właścicielu zabytku ciąży obowiązek przeprowadzenia w określonym terminie niezbędnych prac konserwatorskich przy tym zabytku, jeżeli stan zachowania zabytku tego wymaga. Prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie miasta Konina pozwolą na poprawę stanu zachowania i standardów dostępności dla obiektów. Do 2030 r. planuje się działania dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków, będących własnością miasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budynek Starostwa Powiatowego, ob. budynek Urzędu Miejskiego, Plac Wolności 1, - Synagoga, ul. Mickiewicza 2, - Ratusz, ul. Wiosny Ludów 6, - Dworek Zofii Urbanowskiej, ob. USC, ul. Obrońców Westerplatte 2, - Park dworski, ul. Skrótowa <p>Prace wykonane będą w miarę pozyskania środków finansowych.</p>

	<p>Inni właściciele obiektów wpisanych do rejestru zabytków bądź obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków prace remontowe i konserwatorskie planują ich realizację w zależności od potrzeb lub pozyskania lub posiadania środków finansowych.</p> <hr/> <p>1.2. Zabytki ruchome.</p> <p>Miasto Konin przy realizacji prac konserwatorsko – restauratorskich Synagogi planuje odrestaurowanie polichromii wnętrza na ścianie wschodniej głównej sali modlitw oraz na kolumnach podtrzymujących baldachim i na baldachimie w środkowej części Sali.</p> <p>Zabytki ruchome, szczególnie w obiektach sakralnych miasta :</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościoła par. pw. św. Bartłomieja Apostoła - kościoła par. pw. św. Andrzeja Apostoła - zespołu klasztornego reformatów <p>prace konserwatorskie planowane są przez ich właścicieli w zależności od potrzeb lub pozyskania środków finansowych na ich realizację.</p> <hr/> <p>1.3. Bieżące utrzymanie i konserwacja obiektów będących w posiadaniu lub użytkowaniu przez samorząd miasta, które znajdują się w rejestrze zabytków miasta Konina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - park dworski Urbanowskich, ul. Skrótowna - Ratusz ul. 3 maja/Wiosny Ludów, - budynek Starostwa, Plac Wolności 1, - dom, Plac Wolności 6, - dom, Plac Wolności 16 - cmentarz wojenny ul.Szpitalna - Słup Drogowy, ul. Kościelna - Dworek Zofii Urbanowskiej, ul. Obrońców Westerplatte nr 2 <hr/>
--	--

	<p>1.4. Bieżące utrzymanie i konserwacja obiektów będących w posiadaniu lub użytkowaniu przez samorząd miasta, które znajdują się w ewidencji zabytków miasta Konina.</p> <hr/> <p>1.5. Rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (parków, cmentarzy).</p> <hr/> <p>1.6. Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni (gminnych parkach, cmentarzach, miejscach pamięci).</p> <hr/> <p>1.7. Stała współpraca samorządu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p> <hr/> <p>1.8. Gminna ewidencja zabytków. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków wynika z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków dla miasta Konina została opracowana w 2008 r. W roku 2014 dokonano aktualizacji gminnej ewidencji zabytków nieruchomości. Wykonano karty adresowe obiektów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych i wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. Gminna ewidencja zabytków będzie podlegała okresowej aktualizacji poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ wykreślanie z ewidencji zabytków nieruchomości obiektów, które zostały rozebrane, gruntownie przebudowane i utraciły już cechy zabytkowe, uzupełnianie o zmiany stanu prawnego obiektu, jak aktualne formy ochrony - w porozumieniu z konserwatorem zabytków, ■ uzupełnianie ewidencji zabytków nieruchomości o nowe obiekty, po otrzymaniu zawiadomienia konserwatora zabytków o wpisie do rejestru zabytków lub włączeniu ich do wojewódzkiej ewidencji zabytków.
--	---

	<p>1.9. Gminna ewidencja zabytków archeologicznych. Istniejąca ewidencja zabytków archeologicznych będzie uzupełniana i weryfikowana poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz na podstawie uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu.</p> <hr/> <p>1.10. Wykonywanie cyklicznej aktualizacji Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Miasta Konina.</p>
<p>II. Kształtowanie społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego. Społeczni opiekunowie zabytków</p>	<p>2.1. Władze samorządowe dążyć będą do reaktywowania społecznych służb, związanych z ochroną zabytków. Ustawa stanowi, że społeczni opiekunowie zabytków podejmują działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach. Społeczny opiekun zabytków współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami. Społecznym opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Zadania społecznego opiekuna zabytków może wykonywać również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków. Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków. Społeczny opiekun zabytków jest uprawniony do pouczania osób naruszających przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Osobie fizycznej pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków starosta wydaje legitymację</p>

	<p>społecznego opiekuna zabytków. Osobie prawnej lub innej jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków, starosta wydaje zaświadczenie.</p> <p>Osobom zasłużonym w sprawowaniu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przyznaje się odznakę "Za opiekę nad zabytkami".</p>
<p>III. Racjonalne wykorzystanie gminnych funduszy.</p>	<p>3.1. Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, sytuowanych w granicach administracyjnych Miasta Konina i nie stanowiących własności miasta Miasto Konin dotuje remont zabytków, przyznając na ten cel corocznie środki z budżetu miasta. Rada Miasta Konina podjęła w tym celu uchwałę nr 645 z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji i rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, sytuowanych w granicach administracyjnych Miasta Konina i nie stanowiących własności miasta oraz uchwałę nr 1056 z dnia 31 stycznia 2024 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 645 Rady Miasta Konina z dnia 26 kwietnia 2006 roku w sprawie określenia zasad i trybu udzielania i rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, usytuowanych w granicach administracyjnych Miasta Konina i nie stanowiących własności miasta.</p> <p>O dotacje mogą ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.</p> <hr/> <p>3.2. Podejmowanie starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na odnowę zabytków będących własnością miasta Konina.</p>

	<p>3.3. Wspieranie wszelkich inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.</p> <p>3.4. Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta Konina o możliwościach pozyskiwania środków na ich rewitalizację.</p>
<p>IV. Wypracowanie modelu współdziałania samorządu z właścicielami i posiadaczami obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków.</p>	<p>Celem działań w tym zakresie będzie upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej.</p> <p>Realizacja tego celu polegać będzie na:</p> <p>4.1. Promowaniu prawidłowych postaw poprzez wszelkiego typu konkursy na dobrze utrzymane, zadbane i otoczone właściwą opieką zabytki.</p> <p>4.2. Ustanowienie i przyznawanie nagrody Prezydenta Miasta Konina za osiągnięcia w dziedzinie ochrony zabytków na terenie miasta.</p> <p>4.3. Uzgadnianie z właścicielami obiektów o walorach zabytkowych możliwości ich wpisu do ewidencji lub rejestru zabytków, prowadzonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p> <p>4.4. Oznakowanie zabytków wpisanych do rejestru zabytków znakiem informacyjnym (znak Konwencji Haskiej).</p>
<p>V. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.</p>	<p>Celem działań w zakresie edukacji społeczeństwa będzie przede wszystkim kształcenie w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego społeczeństwa.</p> <p>Wynika to między innymi z wielokulturowości miasta, którą szczyci się do dnia dzisiejszego. W działaniu tym istotne będzie także kształtowanie wiedzy i dumy</p>

	<p>z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków, zaakcentowanie najważniejszych postaci z dziejów miasta.</p> <p>Realizacja tego celu polegać będzie na :</p> <p>5.1. Kształtowaniu postaw promujących działania chroniące zabytki, z równoczesnym wskazywaniem negatywnych działań degradujących ich wartości.</p> <hr/> <p>5.2. Prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony dziedzictwa na wszystkich poziomach szkół, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych i idei małych ojczyzn.</p> <hr/> <p>5.3. Prowadzenie edukacji kadr nauczycielskich i samorządowych.</p> <hr/> <p>5.4. Prowadzenie aktywnej współpracy i rozwijanie w mediach stałych programów edukacyjnych i popularyzatorskich, z promowaniem dobrych przykładów związanych z ochroną dziedzictwa narodowego.</p> <hr/> <p>5.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji różnorodnych przedsięwzięć popularyzujących dziedzictwo kulturowe miasta: konferencje, sesje popularno-naukowe, rajdy.</p> <hr/> <p>5.6. Popularyzacja osiągnięć poprzez wszelkiego typu konkursy promujące wiedzę i znanstwo dziedzictwa kulturowego.</p> <hr/> <p>5.7. Internetowe upowszechnianie informacji o zabytkach.</p> <hr/>
--	--

	<p>5.8. Publikowanie informacji i materiałów o obiektach zabytkowych oraz opiece nad zabytkami w mediach.</p> <hr/> <p>5.9. Organizowanie wystaw związanych z zagadnieniami ochrony zabytków i opiece nad zabytkami.</p> <hr/> <p>5.10. Wspieranie rozwoju Muzeum Okręgowego w Koninie w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.</p> <hr/> <p>5.11. Inicjowanie i współpraca w zakresie obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa w mieście.</p> <hr/> <p>5.12. Cykl wycieczek „Spacer z przewodnikiem” w celu stworzenia realizacji usług aktywizacji kulturalnej, budowania więzi lokalnych, podnoszenia świadomości historycznej, integracji społecznej mieszkańców i oferty dla turystów.</p>
<p>VI. Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej.</p>	<p>Działania w tym zakresie będą związane ze zmianą dotychczasowego wizerunku miasta, najczęściej kojarzonego z miastem przemysłowym.</p> <p>Najistotniejsze zadania w tym zakresie będą polegały na :</p> <hr/> <p>6.1. Wykorzystaniu zabytków do stworzenia produktu turystycznego – turystyka kulturowa.</p> <hr/> <p>6.2. Wyznaczenie tras historycznych i szlaków turystycznych na obszarze miasta, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego.</p> <hr/> <p>6.3. Realizacja porozumienia pn.: „Koordynacja Szlaku Piastowskiego na terenie województwa wielkopolskiego”, na którym znalazł się Konin.</p>

	<p>6.4. Podkreślanie szczególnego charakteru najważniejszych obiektów zabytkowych miasta, poprzez właściwą ich ekspozycję – zastosowanie jednolitego oznakowania, iluminacje.</p> <hr/> <p>6.5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność obiektów zabytkowych dla potrzeb społecznych, kulturowych i turystycznych – organizacja imprez.</p> <hr/> <p>6.6. Współpraca z PTTK Oddział w Koninie w zakresie promocji walorów kulturowych Konina poprzez edukację i doskonalenie przewodników terenowych.</p> <hr/> <p>6.7. Kontynuacja działań związanych z promocją materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego miasta na corocznych międzynarodowych i krajowych targach i giełdach turystycznych.</p> <hr/> <p>6.8. Nawiązanie ściślejszej współpracy z miastami partnerskimi w zakresie promocji walorów kulturowych miasta i podjęciu nowych inicjatyw z tym związanych.</p> <hr/> <p>6.9. Nawiązanie ściślejszej współpracy ze szkołami wyższymi, której celem będzie możliwość planowania tematów prac licencjackich bądź magisterskich, popularyzujących i promujących dorobek i historię miasta.</p> <hr/> <p>6.10. Wspieranie stowarzyszeń w opracowaniu publikacji materiałów dotyczących historii i zabytków miasta Konina.</p> <hr/> <p>6.11. Kontynuacja poprawy estetyki ulic, szczególnie konińskiej Starówki - nowe nawierzchnie, reklamy, oświetlenie.</p>
--	---

	6.12. Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych, związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego, poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach i konferencjach.
	6.13. Podjęcie działań zmierzających do zagospodarowania Domu Zemełki i zorganizowanie w nim ekspozycji o historii miasta.
	6.14. Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad ich udostępniania.

„Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Konina na lata 2025 – 2028” posiada formułę otwartą; aktualizacja programu może następować w miarę pojawiania się nowych projektów oraz nowych możliwości organizacyjnych i finansowych dla realizacji określonych celów.

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

7.1. Instrumenty prawne

- Wzmocnienie mechanizmów przestrzegania , stosowania i egzekwowania prawa w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego.
- Tworzenie warunków prawa miejscowego do odpowiedzialnego kreowania i realizowania ochrony dziedzictwa przez osoby prawne i fizyczne, związki wyznaniowe i organizacje pozarządowe.

7.2. Instrumenty finansowe

- Ustalenie czytelnych kryteriów oraz usprawnienie systemu rozdziału środków finansowych z budżetu miasta.
- Utrzymanie i poszerzenie sprawdzonych systemów funkcjonowania wspierania ochrony dziedzictwa.
- Wypracowanie sposobu i metod praktycznego doradztwa dla użytkowników i właścicieli obiektów zabytkowych w poszukiwaniu środków na ochronę zabytków i prace konserwatorsko - restauratorskie.

7.3. Instrumenty społeczne

- Edukacja społeczeństwa.
- Uzyskanie poparcia lokalnej społeczności dla programu poprzez sprawną komunikację.
- Edukacja właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

7.4. Koordynacja

Koordynacja działań w zakresie realizacji zadań istotnych dla ochrony zabytków wynikających z:

- Strategii Rozwoju Miasta Konina
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Programem ochrony środowiska.
- Gminnego programu rewitalizacji.
- Innych dokumentów strategicznych

7.5. Kontrola.

- Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych.
- Monitoring stanu zachowania dziedzictwa kulturowego miasta.

8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Celem działania jest gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwie użytkowania obiektów zabytkowych oraz innych formach ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Prezydent Miasta Konina zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to przedstawiane jest Radzie Miasta Konina. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez Radę Miasta Konina.

9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ustawowy obowiązek utrzymania zabytku we właściwym stanie, co wiąże się m.in. z prowadzeniem i finansowaniem przy nim prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych spoczywa na jego posiadaczu, który dysponuje tytułem prawnym do zabytku wynikającym z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego, prowadzenie i finansowanie wspomnianych robót jest jej zadaniem własnym. Wszystkie podmioty zobowiązane do finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków mogą ubiegać się o ich dofinansowanie ze środków m.in.:

1) Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zasady finansowania opieki nad zabytkami określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Ochrona Zabytków realizowany jest w ramach corocznie ogłaszanych priorytetów. Strategicznym celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Kluczowe dla realizacji celów programu są zadania prowadzące do zabezpieczenia, zachowania i utrwalenia substancji zabytku, w ramach programu dofinansowania nie mogą zaś uzyskać projekty zakładające adaptację, przebudowę obiektów zabytkowych lub ich znaczącą rekonstrukcję.

2) Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Dotacje w ramach programów NID, np. *Wspólnie dla Dziedzictwa*, którego celem jest tworzenie warunków do zrównoważonej ochrony dziedzictwa kulturowego i wykorzystania jego wartości dla rozwoju społecznego obecnych i przyszłych pokoleń, adresowane są do organizacji pozarządowych.

3) Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu

Dotacje Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dotacje są udzielane w celu poprawy stanu zachowania zabytków poprzez ochronę i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, konserwację i rewaloryzację zabytków, udostępnianie zabytków na cele publiczne. Kwalifikują się prace prowadzone przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, realizowane bez udziału środków europejskich. Uprawnionymi wnioskodawcami są jednostki posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego.

4) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego

Dotacje udzielane są na podstawie uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego udzielane są w ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego - ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. O dotację może ubiegać się podmiot posiadający tytuł prawny do zabytku położonego lub znajdującego się na obszarze województwa wielkopolskiego. Z budżetu Województwa Wielkopolskiego mogą być udzielane dotacje celowe na prace lub roboty przy zabytku dostępnym publicznie, posiadającym istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub kulturowe.

4) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Dotacje z Funduszu Kościelnego udzielane są kościelnym osobom prawnym na konserwację i remonty obiektów sakralnych i kościelnych o wartości zabytkowej. Dotacje na wspomniany cel przeznaczane są, co do zasady, na remonty i prace konserwatorskie zabytkowych obiektów sakralnych (w szczególności: remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej, odgromowej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach może nastąpić finansowanie z Funduszu Kościelnego remontu ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: instrumenty muzyczne, dzwony) oraz stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: ołtarze, polichromie, freski, posadzki). Z Funduszu Kościelnego nie

finansuje się co do zasady prac dotyczących otoczenia obiektu (takich jak np.: chodniki, ogrodzenia, trawniki);

5) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dofinansowanie ze środków finansowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zwanego dalej „Narodowym Funduszem” przeznacza się na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Z uwagi na zróżnicowanie dziedzin, charakteru i wielkości przedsięwzięć oraz form ich dofinansowania, dla poszczególnych programów priorytetowych ustalane są szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć.

6) Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

WFOŚiGW w Poznaniu jest regionalną instytucją finansów publicznych, wspomagającą finansowo inwestorów w realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych w ochronie środowiska. Wspiera także edukację ekologiczną, badania naukowe i wydawnictwa popularyzujące ochronę przyrody. Podstawowym zadaniem wojewódzkich funduszy jest finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Wojewódzki Fundusz posiada zróżnicowaną ofertę finansową dostosowaną do różnych grup odbiorców i aktualnych priorytetów.

7) Działania o charakterze strategicznym i ponadregionalnym mogą liczyć na finansowanie z Funduszy Unii Europejskiej, m.in.:

- Program Infrastruktura i Środowisko
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (Interreg)
- Fundusz Europejski na Infrastrukturę Klimat i Środowisko (FEnIKS).

Szczegółowe informacje dotyczące możliwości dofinansowania różnorodnych projektów ze środków pomocowych, znajdują się na portalu Funduszy Europejskich.

Wymienione źródła finansowania są wskazówką dla właścicieli obiektów zabytkowych. Szczegółowe informacje dotyczące rodzaju finansowanych zadań, uprawnionych wnioskodawców, trybu składania wniosków, kryteriów oceny i warunków rozliczenia można znaleźć na stronach internetowych instytucji udzielających pomocy finansowej.